

bec by mi to nevadilo – (*Tomovi*) Přestaň hergot a buď zticha! (*Nancy*) Hrozně rád bych – vážně – (*Tomovi*) Přestaň!

Nancy teď už skoro v jednom kuse ječí. Tom začne zatloukat další hřebík do jiné zdi.

Nech toho! A ty, abys věděl – abys věděl – přestaň – já bych bejval moh, víš! Kdybych byl chtěl – nech toho bouchání – tak bych ji byl znásilnil – ty snad myslíš – že ne – přestaň! Ale já bych – Nech toho! Já ti ukážu!

Colin začne honit Nancy po pokoji. Tomovo bušení hřebíčku překrývá a s jejím koncem ustane.

Jen počkej – až ji chytím – já ti – ukážu – já ti – já ti – jen počkej – och – och – och – och –

NANCY: Och – och – och – och –

Hřebíčka přes různé předměty.

COLIN: Och – och – och – och –

NANCY: Och – och – och – och –

TOLEN: Vždyť ji ani nedokážeš chytit, Coline! Natožpak ji znásilnit! Na to máš krátký tričko, abys dostal ženskou, Coline. Heleď, já ti to předvedu!

COLIN: Jestli na ni sáhneš – tak tě zabiju!

Velmi dlouhá pauza.

Tolen pustí Nancy, která jde ke Colinovi.

Za oknem přejde nějaká dívka.

Tolen se tiše zasměje a vyskočí oknem.

Tom zvedne židli a pověsí ji na hřebíky ve zdi.

TOM: No jo, hotová nádhera.

Tom pověsí druhou židli na hřebíky.

Nádhera!

Tom vyjde.

K o n e c

Harold Pinter

Narozeniny

Přeložil
MILAN LUKEŠ

OSOBY

PETR BOLES
MEG BOLESOVÁ, jeho žena
STANLEY WEBBER, podnájemník
LULU
GOLDBERG
MC CANN

Odehrává se v obývacím pokoji domu v přímořském městě.

První dějství – letní ráno

Druhé dějství – téhož dne večer

Třetí dějství – druhý den ráno

Obývací pokoj domu v přímořském městě. Je letní ráno. Dveře do předsíně jsou vzadu vprostřed, nalevo zasklené dveře vedoucí do zahrady. Napravo arkýřové okno s výhledem na ulici, pod ním vestavěná lavice. V předsíni jsou domovní dveře vpravo, dveře vlevo vedou do kuchyně. Schodiště vzadu v předsíni vede nahoru a nalevo dolů. Z kuchyně vedou dveře vlevo do zahrady. Ve zdi mezi obývacím pokojem a kuchyní je velké servírovací okénko. Uprostřed obývacího pokoje je jídelní stůl s rovnými židlemi přistavenými vpravo, vlevo a za ním; v okenním výklenku vpředu vpravo je křeslo; pod servírovacím okénkem je příborník a vedle arkýřového okna servírovací stolek. Vzadu vprostřed je v rohu dřevěný stojan na pečivo a vpředu vlevo je pod křeslem stolička. Nad servírovacím stolem visí na stěně zrcadlo. V noci je pokoj osvětlen středovým stropním světlem, vypínač je nalevo od dveří do předsíně. V kuchyni proti servírovacímu okénku je dřez a sporák. Venku, za zadním vchodem do kuchyně, je vidět popelnice.

Když se vytáhne opona, je obývací pokoj prázdný a servírovací okénko spuštěné. Stůl je prostřen k snídani. Meg Bolesová je v kuchyni a umývá nádobí. Zasklenými dveřmi vstoupí Petr Boles. Pronajímá lebátka; přes rameno má strojek na lístky, brašnu na peníze, v ruce noviny. Odloží strojek a brašnu na příborník, posadí se napravo ke stolu a čte noviny. Okénkem z kuchyně doléhá hlas Meg.

MEG: Jsi to ty, Petře?

Pauza.

Petře, jsi to ty?

Pauza.

Petře?

PETR: Cože?

MEG: Jsi to ty?

PETR: Jsem to já.

MEG: Cože? (*Otevře okénko a vyblíží*) Ty ses vrátil?

PETR: Ano.

MEG: Připravila jsem ti kukuřičné vločky. (*Zmizí a znovu se objeví s talířem kukuřičných vloček*) Tady máš. Petr vstane, jde k okénku, vezme si od Meg talíř, opět se usadí u stolu, opře si noviny a začte se.

(*Meg vejde přes předsín do pokoje a postaví se za stůl*) Jsou dobré?

PETR: Moc dobré.

MEG: To si myslím. (*Posadí se ke stolu*) Čteš si noviny?

PETR: Ano.

MEG: Je to k něčemu?

PETR: Ujde to.

MEG: Co tam stojí?

PETR: Nic zvláštního.

MEG: Včera jsi mi četl pěkné zprávičky.

PETR: Ano, ale tyhle nemám ještě přečtené.

MEG: Řekneš mi, až přijdeš na něco pěkného?

PETR: Řeknu.

Pauza.

MEG: Měl jsi dneska ráno hodně práce?

PETR: Ne. Jen jsem naskládal pár starých lehátek. Trochu jsem uklidil.

MEG: Je venku hezky?

PETR: Moc hezky.

Pauza.

MEG: Je už Stanley vzhůru?

PETR: Nevím. Je vzhůru?

MEG: Nevím. Dole jsem ho ještě neviděla.

PETR: Tak to ještě není vzhůru.

MEG: Tys ho ještě dole neviděl?

PETR: Právě jsem přišel.

MEG: To ještě spí. (*Rozblíží se po pokoji, vstane, jde k příborníku, vytáhne ze zásuvky ponožky a šití a vrátí se ke stolu*) V kolik jsi šel ráno z domu, Petře? (*Posadí se ke stolu*)

PETR: Jako vždycky.

MEG: Byla tma?

PETR: Ne, světlo.

MEG (*začíná štepovat*): Ale někdy jdeš ráno z domu za tmy.

PETR: Leda v zimě.

MEG: Aha, v zimě.

PETR: V zimě se rozednívá později.

MEG: Aha.

Pauza.

Co to čteš?

PETR: Někomu se narodilo dítě.

MEG: Prosím tě! Komu?

PETR: Nějaké ženské.

MEG: Komu, Petře, komu?

PETR: Tu nebudeš znát.

MEG: Jak se jmenuje?

PETR: Lady Mary Splattová.

MEG: Tu neznám.

PETR: Bodejť.

MEG: Co má?

PETR (*zkoumá noviny*): Eee – holku.

MEG: Ne kluka?

PETR: Ne.

MEG: To je škoda. Mě by to mrzelo. Mnohem radši bych chlapečka.

PETR: Holčička taky není k zahození.

MEG: Já bych mnohem radši chlapečka.

Pauza.

PETR: Kukuřičné vločky mám snědené.

MEG: Byly dobré?

PETR: Moc dobré.

MEG (*odkládá šití a vstává*): Ještě tu něco pro tebe mám. (*Vezme Petřův talíř a jde do kuchyně*)

PETR: Výborně.

MEG (*se objeví v okénku se dvěma topinkami na talíři*):
Tumáš, Petře.

Petr vstane, jde k okénku, vezme talíř, podívá se na něj a opět usedne napravo u stolu.

(Meg vejde do pokoje, zavře dveře a stojí za stolem)

Jsou dobré?

PETR: Ještě jsem je neochutnal.

MEG: Že nevíš, co to je?

PETR: Víím.

MEG: Tak co?

PETR: Topinky.

MEG: Správně.

Petr jí. Meg přiblíží.

PETR: Moc dobré.

MEG: To bych řekla. (*Sedne si ke stolu a šepuje dál*)

PETR (*obrátil se k ní*): Poslyš, Meg, včera večer za mnou na pláži přišli dva pánové.

MEG: Dva pánové?

PETR: Ano. Ptali se, jestli bychom je nemohli na pár nocí ubytovat.

MEG: Ubytovat? Tady?

PETR: Ano.

MEG: Kolik jich je?

PETR: Dva.

MEG: Co jsi řekl?

PETR: Řekl jsem, že nevím. A oni na to, že sem zajdou a přeptají se.

MEG: Oni přijdou?

PETR: Aspoň to říkali.

MEG: To se o nás doslechli, Petře?

PETR: Zřejmě museli.

MEG: Ano, museli. Museli se doslechnout, že tohle je velice dobrý penzión. To zas je. Tenhle dům je na seznamu.

PETR: To zas je.

MEG: Já vím, že je.

PETR: Třeba se staví dnes. Svedeš to?

MEG: Mám přece ten krásný pokoj, můžou ho mít.

PETR: Ty máš pokoj připravený?

MEG: Pokoj s úšákem mám komplet připravený pro hosty.

PETR: Víš to jistě?

MEG: Ano, a když přijdou dneska, žádné neštěstí.

PETR: To je dobře.

MEG (*vstane, jde k příborníku a dá zase šití a ponožky na místo*): Já toho chlapce vzbudím.

PETR: V Palasu bude nový program.

MEG: U přístavu? (*Jde ke stolu*)

PETR: Ne. V Palasu, ve městě.

MEG: Kdyby to bylo u přístavu, mohl v něm účinkovat Stanley.

PETR: Tohle je drama.

MEG: Jak to myslíš?

PETR: Bez tance a bez zpěvu.

MEG: Tak co se tam dělá?

PETR: Jenom se mluví.

Pauza.

MEG: Aha.

PETR: Ty máš písničky ráda, vidíš, Meg?

MEG: Ráda poslouchám piáno. Ráda jsem se dívala na Stanleyho, jak hraje. On ovšem nezpíval. (*Dívá se ke dveřím do před síně*) Já toho chlapce zavolám. (*Jde ke dveřím do před síně*)

PETR: Tys mu nepřinesla nahoru čaj?

MEG: Vždycky mu nahoru nosím čaj. Ale to už je doba.

PETR: Vypil ho?

MEG: Musel. Stála jsem tam, dokud ho nevypil. (*Dojde ke schodům*) Já ho zavolám. (*Volá*) Stáňo! Stáníku! (*Naslouchá*) Stáňo! Jestli nepůjdeš dolů, přijdu si pro tebe. Už jdu! Počítám do tří! Jedna! Dvě! Tři! Už jdu na tebe! (*Odejde vzhůru po schodech*)

Za okamžik jsou shora slyšet výkřiky Stanleje a Megin smích. Petr vstane a odnese talíř k okénku. Ozvou se další výkřiky a smích. Petr se opět usadí za stolem. Ticho.

(Meg sejde po schodech dolů a stane mezi dveřmi do pokoje, těžce oddychuje a upravuje si vlasy) Už jde dolů. Řekla jsem mu, že když si nepospíší, nedostane snídaní.

PETR: A to zabralo, vid?

MEG: Přinesu mu kukuřičné vločky. (*Jde do kuchyně*) Petr čte noviny.

Stanley Webber sejde po schodech, vejde do obývacího pokoje a sedne si za stůl. Je zarostlý, má na sobě pyžamový kabátek, na nose brýle.

PETR: Dobrýtro, Stanley.

STANLEY: Dobrýtro.

Ticho.

Meg vstoupí z kuchyně s talířem kukuřičných vloček, položí ho na stůl před Stanleje.

MEG (*nalevo od Stanleje*): Tak přece jen sešel dolů, že?

Sešel dolů na snídání. Ale nezaslouží si ji, vid, Petře?

Stanley zírá na kukuřičné vločky.

Jak ses vyspal?

STANLEY: Vůbec jsem nespál.

MEG: Ty jsi vůbec nespál? Slyšíš to, Petře? Snad nejsi tak unavený, že ani nemůžeš sníst snídání? Nezlob a koukej hezky sníst ty kukuřičné vločky. Šup.

STANLEY (*ji kukuřičné vločky*): Jak je dneska venku?

PETR: Moc hezky.

STANLEY: Teplo?

PETR: No, pěkně to tam profukuje.

STANLEY: Zima?

PETR: Ne, ne, to bych zase neřekl.

MEG: Jaké jsou ty kukuřičné vločky, Stáňo?

STANLEY: Hnusné.

MEG: Tyhle vločky? Tyhle nádherné vločky? Ty jeden lháři, ty prolhanče jeden prolhaná. Jsou posilující.

Aspoň to na nich stojí. Pro lidi, co pozdě vstávají.

STANLEY: Mléko je zkyslé.

MEG: Není. Petr svou porci sněd, vid, Petře?

PETR: Samozřejmě.

MEG: Tady to vidíš.

STANLEY: Dobrá, dám si druhý chod.

MEG: Ještě nedojedl první chod, a už chce druhý!

STANLEY: Mám chuť na něco teplého.

MEG: Jenže já ti nic nedám.

PETR: Dej mu něco.

MEG (*zasedne za stůl*): Nedám.

Pauza.

STANLEY: Snídane není.

Pauza.

Celou noc jsem snil o snídání.

MEG: Neříkal jsi náhodou, že jsi nespál?

STANLEY: Snil jsem s otevřenýma očima. Celou noc.

A ona mi ji teď nedá. Ani drobeček chleba nepoloží na stůl.

Pauza.

Už vidím, že si budu muset zajít do nějakého toho lepšího hotelu na pobřeží.

MEG (*prudce vstane*): Lepší snídání tam nedostaneš.

(Vezme Stanleyho talíř a zajde do kuchyně)

Stanley živne.

(Meg se objeví u okénka s talířem topinek) Tumáš. To ti bude chutnat.

Petr vstane, jde k okénku, vezme od Meg talíř, položí ho na stůl před Stanleye a opět si sedne.

STANLEY: Co je to?

PETR: Topinky.

Meg vejde z kuchyně, zavře dveře do předsíně a stojí napravo od Stanleye.

MEG: Že nevíš, co to je!

STANLEY: Ale vím.

MEG: Co?

STANLEY: Topinky.

MEG: Ví to.

STANLEY: To je mi překvapení!

MEG: To jsi nečekal, víd?

STANLEY: To teda ne.

PETR (*odkládá noviny a vstává*): A já jdu. (*Jde k příborníku a sebere svůj strojek na vydávání lístků a brašnu*)

MEG: Jdeš zase do práce?

PETR: Ano.

MEG (*za stolem*): A co čaj! Neměl jsi čaj!

PETR: Nevadí. Nemám už čas.

MEG: Mám ho spařený.

PETR: Nevadí. Sbohem. Ahoj, Stáňo.

STANLEY: Ahoj.

Petr odejde zasklenými dveřmi. Meg jde k zaskleným dveřím a dívá se za ním.

Ts, ts, ts, ts!

MEG (*obráť se v obraně*): Co to má znamenat? (*Přejde ke stolu nalevo*)

STANLEY: Ty jsi ale špatná manželka.

MEG: Nejsem. Kdo říkal?

STANLEY: Ani neudělá manželovi čaj. Hrůza.

MEG: Však on dobře ví, že nejsem špatná manželka.

STANLEY: Místo toho mu dá zkyslé mléko.

MEG: Nebylo zkyslé.

STANLEY: Hanba.

MEG: Ostatně hleď si svého. (*Přejde k lavici pod oknem a urovnává polštáře*)

Stanley jí.

Manželku jako já abys pohledal, víš. Udržuju moc pěkný dům a udržuju ho v čistotě.

STANLEY: Pche!

MEG: Ano! A tenhle dům je velice dobře znám jakožto moc dobrý penzión pro cizí hosty.

STANLEY: Pro hosty? Víš, kolik jsi měla za tu dobu, co jsem tady, hostů?

MEG: Kolik?

STANLEY: Jednoho.

MEG: Koho?

STANLEY: Mě! Já jsem tvůj host.

MEG: Lžeš. Tenhle dům je na seznamu.

STANLEY: To určitě.

MEG: Dobře to vím.

Stanley odstrčí talíř a popadne noviny.

(*Meg odklízí talíř*) Byla dobrá?

STANLEY: Kdo?

MEG: Topinka.

STANLEY: K nakousnutí.

MEG: To bys neměl říkat.

STANLEY: Co?

MEG: To co jsi řekl.

STANLEY: Že byla k nakousnutí?

MEG: Neříkej to.

STANLEY: Co je na tom?

MEG: To bys neměl říkat vdané ženě.

STANLEY: Fakticky?

MEG: Ano.

STANLEY: Vidiš, to mě nenapadlo.

MEG: Vidiš, a je to tak.

STANLEY: Kdo ti to řekl?

MEG: Co je ti do toho.

STANLEY: A když to nesmím říct vdané ženě, tak komu to mám říct?

MEG: Zlobíš.

STANLEY: Čaj bude?

MEG: Chceš čaj?

Stanley čte noviny.

Popros.

STANLEY: Prosím.

MEG: Řekni nejdřív promiň.

STANLEY: Nejdřív promiň.

MEG: Ne, jenom promiň.

STANLEY: Jenom promiň.

MEG: Zasloužil bys nasekat. *(Vjede mu do vlasů)*

STANLEY: Nech toho! *(Odstrčí ji ruku)*

Meg zajde do kuchyně. Stanley si pod brýlemi promne oči a čte noviny. Meg se vrátí z kuchyně s konvicí čaje.

MEG *(přejde napravo ke stolu)*: Přinesla jsem konvici.

STANLEY *(roztržitě)*: Nevím, co bych si bez tebe počal.

MEG: Stejně si to nezasloužíš.

STANLEY: Proč ne?

MEG *(nalévá čaj, mazlivě)*: Říkej mi tak ještě.

STANLEY: Jak dlouho je ten čaj v konvici?

MEG: Je to dobrý čaj. Dobrý silný čaj.

STANLEY: To není čaj. To je sedlina.

MEG: Není.

STANLEY: Nevykládej. Ty ochechule k nakousnutí.

MEG: To nejsem! A i kdyby, ty mi to nemáš co říkat.

STANLEY: A ty nemáš co chodit za mužským do ložnice a – budit ho.

MEG: Stáňo! Copak ty nemáš rád po ránu čaj – ode mne?

STANLEY: Tuhle špínu pít nemohu. To ti nikdo neřekl, že máš konvici aspoň přihřát?

MEG: Je to dobrý silný čaj. A dost.

STANLEY *(dá si blavu do dlaní)*: Ach bože, to jsem unavený.

Ticho.

Meg přejde k příborníku, vezme prachovku ze zásuvky a letmo oprašuje nábytek, sledujíc přitom Stanleye. Přejde nalevo od stolu.

Na stůl sakra nesahej!

Pauza. Meg přejde kolem Stanleye k jeho pravici.

MEG: Stáňo?

STANLEY: Co je?

MEG *(stydlivě)*: Vážně jsem k nakousnutí?

STANLEY: Bodejť. Rozhodně jsi mně milejší než zastydělá rýma.

MEG: Když ty to jen tak říkáš.

STANLEY *(zuřivě)*: Podívej, proč to tu nenecháš vygruntovat! Tohle je prasečí chlívěk. A co můj pokoj? Potřebuje zamést. Potřebuje vytapetovat. Potřebuju nový pokoj.

MEG *(smyslně ho bláďá po paži)*: Ale Stáňo, takový krásný pokojíček. Kolikrát odpoledne mi v tom pokoji bylo krásně. *(Tulí se k němu)*

Stanley se od ní štitivě odtáhne, vstane, rychle jde do předsině a odejde domovními dveřmi, které nechá dokořán. Meg začne uklízet stůl a bere konvici, šálky apod. k okénku. Stanley se vrátí hlavními dveřmi, zabouchne je za sebou a vejde do pokoje.

Svítil tam sluníčko?

Stanley přejde napravo k oknu, vytáhne cigaretu a zápalky z kapsy pyžamového kabátku, zapálí si a civí z okna.

Co to kouříš?

STANLEY: Cigaretu.

MEG *(přejde k němu)*: Dáš mi jednu?

STANLEY: Nedám.

MEG: Já ráda kouřím.

Stanley civí z okna a kouří.

(Meg ho lechtá vzadu na krku) Šimry, šimry.

STANLEY (*se obrátí a odstrčí ji*): Jdi ode mne. (*Obrátí se k oknu*)

MEG (*dál uklízí se stolu*): Půjdeš ven?

STANLEY: S tebou ne.

MEG: Ale já jdu za chvilku nakupovat.

STANLEY: Jdi si.

MEG: Bude ti tu samotnému smutno.

STANLEY: Myslíš?

MEG: Bez stařenky Meg. Musím něco obstarat pro ty dva pány.

Pauza. Stanley zvolna zdvihne hlavu.

STANLEY (*aniž se otočí*): Pro jaké dva pány?

MEG: Čekám hosty.

STANLEY (*se otočí*): Cože?

MEG: To jsi nevěděl, viď?

STANLEY: Co to povídáš?

MEG: Dva pánové se ptali Petra, jestli by tu mohli pár dní přespat. (*Oprašuje drobtý z ubrusu*) Tak je čekám.

STANLEY: Nevěřím.

MEG: Je to tak. (*Jde k příborníku*)

STANLEY (*přejde kolem stolu*): Vykládáš to naschvál.

MEG: Dneska ráno mi to řekl Petr. (*Bere ze zásuvky prostírání*)

STANLEY (*zbáší cigaretu v popelníku na servírovacím stolku*): Kdy se to stalo? Kdy se s nimi sešel?

MEG: Včera večer.

STANLEY: Co to jsou zač?

MEG: Nevím.

STANLEY: Neříkal jak se jmenují?

MEG: Ne.

STANLEY (*přechází naboru dolů*): Sem? Zrovna sem chtěli jít?

MEG: Ano, sem. (*Jde ke stolu*)

STANLEY: Proč?

MEG: Tenhle dům je na seznamu.

STANLEY: Ale co to jsou zač?

MEG: To poznáš, až přijdou.

STANLEY (*rozhodně*): Nepřijdou.

MEG: Proč ne?

STANLEY (*rychle*): Říkám ti, že nepřijdou. Proč nepřišli včera večer, když už byli na cestě!

MEG: Třeba sem netrefili. K nám se potmě těžko trefí.

STANLEY: Ti nepřijdou. Někdo si z vás vystřelil. (*Posadí se napravo ke stolu*)

Meg prostírá.

Pust to z hlavy. Je to zbytečný poplach. Zbytečný poplach. Kde mám čaj?

MEG (*jde k příborníku*): Odnesla jsem ho. Když jsi ho nechtěl.

STANLEY: Jak to, že jsi ho odnesla?

MEG: Prostě jsem ho odnesla.

STANLEY: Proč jsi ho odnesla?

MEG (*přejde nalevo ke stolu*): Vždyť jsi ho nechtěl.

STANLEY: Kdo řekl, že ho nechci?

MEG: Ty!

STANLEY: Kdo ti dovolil odnášet mi čaj?

MEG: Nechtěls ho pít.

Stanley si sundá brýle a žirá na Meg.

STANLEY (*tiše*): Za koho mě máš?

MEG (*nejistě*): Cože?

STANLEY: Pojď sem.

MEG: Jak to myslíš?

STANLEY: Sem ke mně.

MEG: Nepůjdu.

STANLEY: Chci se tě něco zeptat.

Meg nervózně šuká a nejde k němu.

No tak. (*Odmílčí se*) Dobrá. Odsud se můžu taky zeptat. (*Rázně*) Povězte mi, paní Bolesová, jestlipak vám někdy přijde na mysl, když se tak ke mně obračíte, s kým vlastně máte tu čest? No?

Ticho. Stanley zasténá, prudce se předkloní, blava mu padne do dlaní.

MEG (*malým bláskem*): Ty sis na snídani nepochutnal, Stáňo? (*Přejde a sedne si ke stolu*) Stáňo? Kdy budeš zase hrát na piáno?
 Stanley *zavrčí*.
 Jako jsi hrával?
 Stanley *zavrčí*.
 Ráda jsem se koukala, jak hraješ na piáno. Kdy budeš zase hrát?
 STANLEY: Copak můžu?
 MEG: Proč nemůžeš?
 STANLEY: Mám snad piáno?
 MEG: Ne, já myslím, jako když jsi pracoval. Takové piáno myslím.
 STANLEY: Jdi si nakupovat.
 MEG: Ale že bys nemusel odejít, kdybys dostal místo, víd? Mohl bys hrát na piáno u přístavu.
 Stanley *si ji okamžik probliží*.
 STANLEY (*lehce*): Já – e – já jsem dostal nabídku, mimochodem.
 MEG: Cože?
 STANLEY: Ano. Právě o jednom místě uvažuju.
 MEG: Nel
 STANLEY: Náhodou je to pěkné místo. V jednom baru v Berlíně.
 MEG: V Berlíně?
 STANLEY: V Berlíně. V baru. Hrál bych tam na piáno. Báječný honorář. A plné diety.
 MEG: Na jak dlouho?
 STANLEY: V Berlíně nezůstáváme. Pak jedeme do Atén.
 MEG: Na jak dlouho?
 STANLEY: No. Pak na skok do – jak se to tam jmenuje –
 MEG: Kam?
 STANLEY: Istambul. Záhřeb. Vladivostok. Je to turné kolem světa.

MEG: Hrál jsi tam už někdy na piáno?
 STANLEY: Jestli jsem hrál? Hrál jsem na piáno po celém světě. Po celé Anglii. (*Odmlčí se*) Jednou jsem měl koncert.
 MEG: Koncert?
 STANLEY (*zamysleně*): Ano. Náhodou to byl pěkný koncert. To bylo tenkrát lidu. Nikdo nechyběl. Měl jsem obrovský úspěch. Ano. Koncert. V Dolním Edmontonu.
 MEG: Co jsi měl na sobě?
 STANLEY (*pro sebe*): Měl jsem jedinečný úhoz. Prostě jedinečný. Přišli za mnou. Přišli za mnou a říkali, že mi jsou vděční. Šampaňské tenkrát teklo proudem. (*Pauza*) Málem si mě přijel poslechnout otec. Rozhodně jsem mu psal. Ale asi to nestih. Ne – ano, ztratil jsem jeho adresu, tím to bylo. (*Odmlčí se*) Ano. Dolní Edmonton. A víš, co pak provedli? Vypekli mě. Normálně mě vypekli. Všecko bylo zařízené, všecko zajištěné. Můj další koncert. Někde jinde to bylo. V zimě. Přijel jsem tam hrát. A když jsem přišel, sál byl zavřený, dům zabeďněný, domovník nikde. Zamkli to. (*Sundá si brýle a otírá si je o pyžamový kabátek*) Figl. Nastrojili figl. Rád bych věděl, kdo to spískal. (*Hořce*) Prosím, já si dám říct. Chtějí, abych se plazil po kolenou. Já si dám poradit – stačí říct. (*Nasadí si brýle a dívá se na Meg*) Podívejte na ní. Ty jsi taková včerejší žemle, víd? (*Vstane a nakloní se k ní přes stůl*) To je tvůj případ, víd?
 MEG: Nechod zase pryč, Stáňo. Zůstaň tady. Bude ti tu líp. Hezky zůstaň se stařenkou Meg.
 Stanley *zavrčí a lebne si přes stůl*.
 (*Meg vstane*) Není ti po ránu dobře, Stáňo? Jestlipak sis ráno odskočil?
 Stanley *strne, pak se pomalu vztyčí a obrátí se k ní*.
 STANLEY (*lehce a rozmrně*): Meg, víš ty co?
 MEG: Co? (*Přejde*)

STANLEY: Slyšelas, co je nového?
 MEG: Ne.
 STANLEY: Ale neříkej.
 MEG: Neslyšela.
 STANLEY: Mám ti to říct?
 MEG: Co má být nového?
 STANLEY: Tys to neslyšela?
 MEG: Ne.
 STANLEY: Dneska přijdou.
 MEG: Kdo?
 STANLEY: Přijedou s dodávkou.
 MEG: Kdo?
 STANLEY: A víš ty, co v té dodávce mají?
 MEG: Co?
 STANLEY: V té dodávce mají trakař.
 MEG (*bez dechu*): To snad ne.
 STANLEY: Ale ano.
 MEG: Lžeš.
 STANLEY: Velký trakař. (*Sedne si na kraj stolu*)
 A když dodávka zastaví, vyjedou s ním ven, po-
 vezou ho v zahradě po cestičce a pak zaklepou na dve-
 ře.
 MEG: Nezaklepou.
 STANLEY: Někoho totiž hledají.
 MEG: Nehledají.
 STANLEY: Někoho hledají. Jistého člověka.
 MEG (*chraptivě*): Ne, nehledají!
 STANLEY: Mám ti říct, koho hledají?
 MEG: Ne!
 STANLEY: Nechceš to slyšet?
 MEG: Lžeš!
*Někdo zaklepe na hlavní dveře. Meg a Stanley zůsta-
 nou chvíli bez hnutí, pak Meg zajde do před síně a
 vezme nákupní košík.*
 LULU (*za scénou, volá schránkou na dopisy*): Haló, paní
 Bolesová!

*Meg otevře dveře. Stanley vstane, přikrade se ke dve-
 řím do před síně a naslouchá.*
 (*Za scénou*) Dobrý den, paní Bolesová. Už to přišlo.
 (*Lulu vstoupí blavními dveřmi. Nese velký kulatý ba-
 lík*)

MEG: Tak už to přišlo?
 LULU: Ano, právě to přišlo.
 MEG: Snad to není ono?
 LULU: Je. Řekla jsem si, že to vezmu s sebou.
 MEG: Je to pěkné?
 LULU: Moc pěkné. Kam s tím?
 MEG: Víte, já nechci... (*Šeptá*)
 LULU: No, toseví že ne. (*Šeptá*)
 MEG: Dobře, ale... (*Šeptá*)
 LULU: Nebudu... (*Šeptá*)

Meg odchází.

Nashle, paní Bolesová.

*Meg odejde blavními dveřmi. Stanley rychle přejde ke
 stolu napravo.*

(*Lulu vchází do pokoje*) Á, dobrý den.

STANLEY: Ajta, ajta.

LULU: Ráda bych to tady nechala.

STANLEY: Račte.

Lulu jde k příborníku a položí na něj balík.

To je pořádný balík.

LULU: Nesmíte na něj sahat.

STANLEY (*jde k ní*): Proč bych na něj sahal?

LULU: Zkrátka nesmíte. Proč si neotevřete? Máte tu
 zkažený vzduch. (*Jde k zaskleným dveřím a otevře je*)

STANLEY: Zkažený? Ráno jsem to tu vydezinfikoval.
 (*Přejde po pravici Lulu*)

LULU: Hned je to lepší.

Pauza.

STANLEY: Já myslím, že dneska sprchne. Co vy mys-
 líte?

LULU: Doufám. Prospělo by vám to. (*Posadí se nalevo ke stolu, vytáhne z kabelky tuhý pudr a pudruje si nos*)

STANLEY (*přejde a postaví se za její židli*): Mně? Já se v půl sedmé koupal v moři.

LULU: Vážně?

STANLEY: Před snídání jsem šel až na mys a zase zpátky. Vy mi nevěříte?

LULU (*nabízí mu pudřenku*): Nechcete se kouknout, jak vypadáte?

Stanley přejde a sedne si ke stolu napravo.

Jestlipak víte, že byste se potřeboval oholit? Vy zásadně nechodíte ven? (*Uloží pudřenku do kabelky*)

Stanley neodpovídá.

Co vy vlastně děláte, to celý den takhle vysedáváte doma?

Pauza.

To nemá paní Bolesová beztak dost práce? To se jí ještě musíte plést pod nohama?

STANLEY: Když zametá, vždycky si stoupnu na stůl.

LULU: Proč se neumyjete? Vypadáte hrozně.

STANLEY (*vstane a přejde napravo dopředu*): Tím se to nespraví.

LULU (*vstane*): Pojdte trochu na vzduch. Takhle z vás jde strach.

STANLEY: Na vzduch? Nevím, nevím.

LULU: Venku je krásně. A mám s sebou chleba.

STANLEY (*přejde ke stolu napravo a nakloní se přes něj*): S čím?

LULU: Se sýrem.

STANLEY: Víte, já jsem velký jedlík.

LULU: Nevadí. Já hlad nemám.

STANLEY (*náble*): Šla byste se mnou pryč?

LULU: Kam?

STANLEY: Nikam. Ale stejně bychom mohli jít.

LULU: Ale kam bychom šli?

STANLEY: Nikam. Není kam. Tak bychom prostě šli. Kamkoliv.

LULU: To můžeme rovnou zůstat tady.

STANLEY: Ne. Tady to za nic nestojí.

LULU: A kde to stojí za něco?

STANLEY: Nikde.

LULU: Tomu říkám skvělý návrh. Musíte nosit ty brýle?

STANLEY: Ano.

LULU: Tak vy nepůjdete na procházku?

STANLEY: Teď zrovna nemohu.

LULU: Vy jste takový nekňuba, co?

Lulu zajde do předsíně a odejde hlavními dveřmi. Stanley přejde k příborníku, podívá se na balík, přejde napravo k zrcadlu, podívá se do něj a pak zajde do kuchyně, sundá si brýle a omývá si tvář pod vodovodem. Ozve se klepání na hlavní dveře. Stanley si utírá tvář a vykukuje servírovacím okénkem. Znovu klepání. Goldberg a Mc Cann vstoupí hlavními dveřmi a vejdou do pokoje. Mc Cann nese dva kufrы, Goldberg aktovku. Zastaví se mezi dveřmi, pak postoupí kupředu. Stanley, který si utírá tvář, zablédne servírovacím okénkem jejich záda. Goldberg a Mc Cann se rozhlédnou po pokoji. Stanley si nasadí brýle a nenápadně odejde zadními dveřmi vlevo.

MC CANN: Jsme tu dobře?

GOLDBERG: Dobře jsme tu.

MC CANN: Víte to jistě?

GOLDBERG: Jistěže to vím jistě.

MC CANN: Co teď?

GOLDBERG: Nedělejte si starosti, Mc Canne. Posadíte se.

MC CANN: A co vy?

GOLDBERG: A co já?

MC CANN: Posadíte se?

GOLDBERG: Posadíme se oba. (*Přejde napravo ke křeslu, posadí se a odloží aktovku na zem za křeslem*)

Mc Cann postaví kuřpy na zem vpředu vlevo, pak se posadí ke stolu vlevo.

Pohovte si, Mc Canne. Odpočiňte si. Co je s vámi? Člověk vás vyveze na pár dní k moři. Užijte si dovolené. Dopřejte si. Naučte se odpočívat, Mc Canne, nebo se jakživ nikam nedostanete.

MC CANN: Ale já se snažím, Nate.

GOLDBERG: Celé tajemství oddechu je v dýchání. Dejte si říct. To je stará známá pravda. Nadechnout, vydechnout, nespíchat, uvolnit se, nic vám neuteče. Podívejte se na mě. Když jsem byl ještě v učení, Mc Canne, každý druhý pátek v měsíci mě strýc Bertík vozil k moři, nikdy jsme nevynechali. Brighton, Canvey Island, Rottingdean – na tom strýci Bertíkovi nešlo. Na šábes po obědě jsme si šli hovět na lehátka – víte, na ty se stínidlem – trochu jsme si smočili nohy a pozorovali příliv a pak zase odliv, slunce jak zapadá – věřte mi, byly to zlaté časy, Mc Canne. *(Ve vzpomínkách)* Strýc Bertík. Toseví, byl to elegán. Ze staré školy. Tenkrát měl vilu těsně za Basingstokem. Celá obec si ho vážila. Kultura? Nemluvte mi o kultuře. To byl všestranný člověk, co mi budete vykládat. To byl světák.

MC CANN: Poslyšte, Nate...

GOLDBERG *(v myšlenkách)*: Tak, tak. Stará škola.

MC CANN: Nate! Jak my vlastně víme, že je to ten správný dům?

GOLDBERG: Cože?

MC CANN: Jak my vlastně víme, že je to ten správný dům?

GOLDBERG: Proč myslíte, že to není ten správný dům?

MC CANN: Neviděl jsem číslo na brance.

GOLDBERG: Já se po čísle nedíval.

MC CANN: Ne?

GOLDBERG *(vstane a přejde)*: Víte, co mě strýc Bertík učil? Strýc Bertík mě učil, že stačí slovo džentlmena. *(Přejde nalevo)* Proto taky jsem nikdy, když jsem musel jet na služební cestu, neměl u sebe peníze. Jeden můj syn jezdil se mnou. Míval u sebe pár drobných. Asi na noviny, aby měl přehled, jak dopadla liga. *(Přejde)* Jinak stačilo moje jméno. Ostatně jsem měl práce nad hlavu.

Mc Cann vstane, přejde, nablédne do předsíně, zavře dveře.

MC CANN: Ale co to, Nate? Neměl by už pomalu někdo přijít?

GOLDBERG: Co jste tak nervózní, Mc Canne? Hlavu vzhůru. Vy když teď někam přijdete, je to hotový funus.

MC CANN: To je pravda.

GOLDBERG: Pravda? Ovšemže je to pravda. To je víc než pravda. To je fakt.

MC CANN: Asi to tak bude.

GOLDBERG *(přejde ke stolu nalevo)*: Co to má znamenat, Mc Canne? Vy mi už nevěříte jako za starých časů?

MC CANN: Toseví že vám věřím, Nate.

GOLDBERG: Ale čím to, že než se dáte do práce jste celý roztěkaný, a při práci že vás nic nerozhází?

MC CANN: Nevím, Nate. Prostě jsem fit, jak jednou vím co dělám. Jak vím, co dělám, jsem fit.

GOLDBERG: Což o to, děláte to výborně.

MC CANN: Díky, Nate.

GOLDBERG *(přejde kolem stolu ke křeslu)*: Víte, co jsem řekl, když se naskytla tahle práce? *(Posadí se do křesla)* To se rozumí, obrátili se na mne, abych se toho ujal. A víte vy, koho jsem si vyžádal?

MC CANN: Koho?

GOLDBERG: Vás.

MC CANN: To bylo od vás moc hezké, Nate.
 GOLDBERG: Ne, to nestojí za řeč. Jste schopný člověk, Mc Canne.
 MC CANN: To je velké uznání od člověka ve vašem postavení, Nate.
 GOLDBERG: Nějaké postavení mám, to zas nepopírám.
 MC CANN: To bych řekl.
 GOLDBERG: Nikdy bych nepopíral, že mám nějaké postavení.
 MC CANN: A jaké postavení!
 GOLDBERG: To bych zrovna nepopíral.
 MC CANN (*sedá za stůl*): Ano, je to pravda, hodně jste pro mě udělal. Však vám to nezapomenu.
 GOLDBERG: Nemluvme o tom.
 MC CANN: Vždycky jste se zachoval jako pravý křesťan.
 GOLDBERG: Dejme tomu.
 MC CANN: Jen jsem vám chtěl říct, že vám to nezapomenu.
 GOLDBERG: Je zbytečné rekapitulovat.
 MC CANN: To máte pravdu.
 GOLDBERG: Naprosto zbytečné.
Pauza.
 MC CANN (*nakloní se kupředu*): Poslyšte, Nate, ještě něco.
 GOLDBERG: Co zas?
 MC CANN: Tahle práce – ne, poslyšte – bude tahle práce stejná, jako to co jsme dělali dřív? (*Vstane a přejde ke Goldbergově lavici*)
 GOLDBERG: Ts, ts, ts!
 MC CANN: Jen to mi řekněte. Jenom tohle, a víc se už neptám.
Goldberg vzdychne, zadumá se a poblédne na Mc Cannu.
 GOLDBERG (*tiše, plyně, oficiálně*): Podstata věci je

jedinečná a zcela odlišná od vaší předchozí práce. Nicméně co se týče postupu, mohou se jisté prvky dosti blížít dřívější vaší činnosti. Vše závisí na postoji našeho subjektu. V každém případě mohu vás, Mc Canne, ujistit, že úkol bude proveden a poslání splněno, aniž vy či já doznáme větší újmy. Spokojen?
 MC CANN: Toseví. Díky, Nate.
Meg vstoupí blavními dveřmi a vejde do pokoje. Má košík plný potravin. Goldberg vstane a přejde k levici Meg.
 GOLDBERG: Paní Bolesová, tuším?
 MEG: Přejete si?
 GOLDBERG (*přejde k její pravici*): Včera večer jsme hovořili s vaším manželem. Snad se o nás zmínil? Dostali jsme se, že laskavě pronajímáte pánům pokoj. Takže jsem s sebou vzal přítele. Chápete, hledali jsme něco pěkného. Tak jsme přišli k vám. Já jsem Goldberg a to je pan Mc Cann.
 MEG: Velice mě těší.
Stisknou si ruce.
 GOLDBERG: Nás to taky těší.
 MEG: To je hezké.
 GOLDBERG: Svatá pravda. Jak často člověk pozná lidi, které ho těší poznat?
 MC CANN: Nikdy.
 GOLDBERG: Ale dnes je to jiná. Jak se vám vede, paní Bolesová?
 MEG: Děkuji, výborně.
 GOLDBERG: Ano? Opravdu?
 MEG: Ó ano, opravdu.
 GOLDBERG: Tak co říkáte?
Mc Cann jde ke skleněným dveřím.
 Můžete nás někde uložit, paní Bolesová?
 MEG: Minulý týden by to bylo lehčí.
 GOLDBERG: Neříkejte? (*Vezme Meg košík s nákupem a postaví ho na stůl*)

MEG: Ano.
 GOLDBERG: Proč? Kolik tu teď máte hostů?
 MEG: Teď jenom jednoho.
 GOLDBERG: Jen jednoho?
 MEG: Ano. Jen jednoho. Než jste přišli vy.
 GOLDBERG: A samozřejmě pana manžela?
 MEG: Ano, ale ten spí se mnou.
 GOLDBERG: Copak dělá pan manžel?
 MEG: Pronajímá lehátka. (*Sedne si za stůl*)
 GOLDBERG: Velmi pěkné.
 MEG: Ano, za každého počasí je venku.
 GOLDBERG: Ovšem. A co váš host? Je to muž?
 MEG: Muž?
 GOLDBERG: Nebo žena?
 MEG: Ne. Muž.
 GOLDBERG: Dlouho je tu?
 MEG: Bude to asi tak rok.
 GOLDBERG: Ach tak. Podnájemník. Jak se jmenuje?
 MEG: Stanley Webber.
 GOLDBERG: Ano? Je tu zaměstnán? (*Posadí se ke stolu napravo*)
 MEG: Byl zaměstnán. Byl to pianista. Hrával v kapele u přístavu.
 GOLDBERG: Ano? U přístavu, říkáte? Hezky hraje na piáno?
 MEG: A jak krásně. Jednou měl koncert.
 GOLDBERG: Ale? Kde?
 MEG (*koktavě*): Někde – ve velkém sále. Jeho otec mu poručil šampaňské. Ale pak to tam zamkli a on se nemohl dostat ven. Domovník odešel domů. Tak musel čekat až do rána, než se dostal ven. (*Přesvědčivě*) Byli mu hrozně vděční.
Pauza.
 A pak mu všichni chtěli radit. Tak na ně dal. A pak vyběhl na nádraží a jel sem.
 GOLDBERG: Opravdu?

MEG: Rovnou sem.
Pauza. Mc Cann přejde k oknu napravo.
 Kdyby tak dneska zahrál.
 GOLDBERG: Proč právě dnes?
 MEG: Dneska má narozeniny.
 GOLDBERG: Narozeniny?
 MEG: Ano. Dneska. Ale já mu to neřeknu, až večer.
 GOLDBERG: Copak on neví, že má narozeniny?
 MEG: Aspoň nic neříkal.
 GOLDBERG (*zamyšleně*): Hm. Jestlipak uspořádáte večírek?
 MEG: Večírek?
 GOLDBERG: Vy jste nic nechystali?
 MEG (*kulí oči*): Ne.
 GOLDBERG (*zamyšleně*): To se rozumí, že musíte. (*Vstane*) Uděláme si večírek, co říkáte? (*Přejde*)
 MEG (*vstane a přejde ke Goldbergově pravici*): Ano, ano!
 GOLDBERG: Určitě. Vystrojíme tu večírek. Nechte to na mě.
 MEG: Ale to je báječné. Pane Gold –
 GOLDBERG: Berg.
 MEG: Berg.
 GOLDBERG: Zamlouvá se vám ten nápad?
 MEG: Já jsem tak ráda, že jste dneska přišel.
 GOLDBERG: Kdybychom nepřišli dnes, přišli jsme zítra. Ale stejně jsem rád, že jsme přišli dnes. Že jsme stihli jeho narozeniny.
 MEG: Chtěla jsem udělat večírek. Ale na večírek musíte mít lidi.
 GOLDBERG: A teď tu máte Mc Cannu a mě. Mc Cann je duší každého večírku.
 MC CANN (*se otočí*): Cože?
 GOLDBERG: Co tomu říkáte, Mc Canne? Bydlí tu jeden pán. Má dnes narozeniny, a dočista na ně za-

pomněl. My mu je připomeneme. Vystrojíme mu večírek.

MC CANN: Vážně?

MEG: Dnes večer.

GOLDBERG: Dnes večer.

MEG: Obléknu si večerní šaty.

GOLDBERG: A já obstarám nějakou tu lahvičku.

MEG: A já odpoledne pozvu Lulu. To se Stanley rozparádí. Uvidíte. Byl poslední dobou celý přepadlý.

GOLDBERG: My ho přivedeme na jiné myšlenky.

MEG: Snad mi budou ty šaty slušet.

GOLDBERG: Madam, budete jako tulipán.

MEG: Jaké barvy?

GOLDBERG: Ehm – nejdřív musím vidět ty šaty.

MC CANN: Mohu jít do svého pokoje? *(Přejde ke schodišti)*

MEG *(přejde dozadu)*: Ach. Dala jsem vás dohromady. Nevadí vám, že budete pohromadě?

GOLDBERG *(přejde napravo)*: Mně to nevadí. Vadí vám to, Mc Canně?

MC CANN: Ne. *(Sebere kufry a přejde ke dveřím do před síně)*

MEG: V kolik začneme s večírkem?

GOLDBERG: V devět.

MC CANN: Tudy?

MEG: Doprovodím vás. Půjdu laskavě nahoru?

GOLDBERG: S tulipánem? S radostí.

Meg a Goldberg odejdou se smíchem po schodech. Mc Cann je následuje.

Stanley vstoupí zasklenými dveřmi, přejde ke dveřím před síně, otevře je a poslouchá. Ticho. Jde ke stolu, chvíli zůstane stát, pak si sedne za stůl.

Meg sestoupí po schodech a vejde do pokoje.

STANLEY: Kdo je to?

MEG *(vykládá obsah nákupního košíku na okénko)*: Ti dva pánové.

STANLEY: Kteří dva pánové?

MEG: Ti co měli přijít. Zrovna jsem je zavedla na pokoj. Náramně se jim líbil. *(Dá prázdný nákupní košík do před síně)*

STANLEY: Tak oni přišli?

MEG: Jsou moc milí, Stáňo.

STANLEY: Proč nepřišli včera večer?

MEG: Říkali, že postele jsou báječné. *(Narovnává polštáře na lavici pod oknem a v křesle)*

STANLEY: Co jsou zač?

MEG: Jsou moc milí, Stáňo.

STANLEY: Povídám co jsou zač?

MEG: Vždyť říkám, ti dva pánové.

STANLEY: Nepočítal jsem, že přijdou. *(Vstane a přejde k oknu napravo)*

MEG: A vidíš. Když jsem přišla, byli už tady.

STANLEY: Co tu chtějí?

MEG *(přejde napravo ke stolu)*: Chtějí se tu zdržet.

STANLEY: Jak dlouho?

MEG: To neříkali. *(Jde k příborníku)*

STANLEY *(se otočí)*: Ale proč tady? Proč ne někde jinde?

MEG: Tenhle dům je na seznamu. *(Vytáhne z příborníku květinu v květináči)*

STANLEY *(jde ke dveřím do před síně a zavře je)*: Jak si říká? Jak se jmenují?

MEG: Ale Stanley, to si nevzpomenu.

STANLEY *(přejde k její pravici)*: Přece ti to řekli? Nebo ti to neřekli?

MEG: Ano, řekli... *(Přejde k oknu napravo)*

STANLEY: Tak co jsou zač? Honem. Vzpomínej.

MEG: Proč, Stáňo? Ty je znáš?

STANLEY: Jak mám vědět, jestli je znám, když nevím, jak se jmenují?

MEG: Počkej – on mi to říkal, to si vzpomínám.

STANLEY: No?

MEG (*přemýšlí*): Gold – a dál . . . (*Jde ke stolu a postaví na něj květináč*)

STANLEY: Goldadal?

MEG (*jde k příborníku*): Ano. Gold –

STANLEY: Ano?

MEG: Goldberg.

STANLEY: Goldberg.

MEG: Správně. Jeden je Goldberg.

Stanley se pomalu posadí za stůl.

Ty je znáš?

Stanley neodpovídá.

Budit tě nebudou, Stáňo, za to ti ručím. (*Jde k němu*)

Řeknu jim, že musí být potichu.

Stanley sedí bez hnutí.

Nezůstanou tu dlouho, Stáňo. A čaj do postele ti budu pořád nosit.

Stanley sedí bez hnutí.

Dnes nesmíš být smutný. Máš narozeniny.

Pauza.

STANLEY (*bluše*): Hm?

MEG: Máš narozeniny, Stáňo. Chtěla jsem to tajit až do večera.

STANLEY: Nemám.

MEG: Máš. Přinesla jsem ti dárek. (*Jde k příborníku, vezme balík a položí ho na stůl před Stanleym*) Tady je. Dělej. Rozbal ho. (*Sedne si za stůl*)

STANLEY: Co je to?

MEG: Dárek pro tebe.

STANLEY: Já nemám narozeniny, Meg.

MEG: Ale máš. Rozbal si dárek.

Stanley zírá na balík, zvolna vstane, rozbalí ho a dívá se dovnitř.

STANLEY (*bluše*): Buben je to. Dětský bubínek.

MEG (*něžně*): To proto, že nemáš piáno.

Stanley zírá na Meg, pak se otočí a jde ke dveřím do předsíně.

Posu mi nedáš?

Stanley se zastaví, prudce se obrátí, pak jde zvolna k Meg. Zastaví se u její židle a dívá se na ni. Pauza, pak mu poklesnou ramena, skloní se a políbí Meg na tvář.

Taky jsou tam paličky.

Stanley se dívá do balíku, vytáhne dvě paličky, klepne jednu o druhou, přejde k druhé straně stolu a dívá se na Meg.

STANLEY: Mám si ho pověsit kolem krku?

Meg nejistě sleduje Stanleym. Stanley vytáhne bubínek a pověsí si ho kolem krku, lehce se ho dotkne palíčkami, pak se dá na pochod kolem stolu a pravidelně bubnuje. Meg ho s potěšením sleduje. Stanley stále pravidelně bubnuje a začíná druhé kolo kolem stolu. Na poloviční cestě začne být bubnování chaotické a nekontrolované. Meg se tváří ustrašeně. Stanley za stálého bubnování dojde k její židli, jeho tvář i bubnování má výraz divoké posedlosti.

O p o n a

DĚJSTVÍ DRUHÉ

Táž scéna. Téhož dne večer.

Když se vytáhne opona, jeviště je osvětlené. Za okny svítí měsíc, ale závěsy na oknech nejsou ještě zatažené. Skleněné dveře jsou dokořán. Za stolem sedí Mc Cann a trhá list novin na pět stejných proužků. Stanley sejde po schodech dolů a zůstane stát mezi dveřmi.

STANLEY: Dobrý večer.

MC CANN: Dobrý večer.

Za scénou, za skleněnými dveřmi se ozývá potlačovaný smích.

STANLEY (*přejde k skleněným dveřím*): Dnes večer je nějak teplo. (*Vyblíží ven a pak se obrátí na Mc Canna*) Je tam někdo?

Mc Cann utrhne další pruh papíru. Stanley jde do kuchyně, otevře servírovací okénko, natočí si sklenici vody a vypije ji, dívá se okénkem. Odloží sklenici a jde do předsíně. Mc Cann rychle vstane, jde do předsíně, a zarazí Stanleye.

MC CANN: Tuším, že se neznáme.

STANLEY: Ne, neznáme.

MC CANN: Já jsem Mc Cann.

STANLEY: Zdržíte se tu dlouho?

MC CANN: Ne. A vy jste?

STANLEY: Webber.

MC CANN: Těší mě, mistře. (*Podá mu ruku*)

Stanley mu ruku stiskne.

(Stále ho drží za ruku) Všechno nejlepši.

Stanley vymaní ruku, jde do pokoje a přejde k skleněným dveřím.

(Mc Cann jde za Stanleyem do pokoje) Chystal jste se ven? (Stojí napravo)

STANLEY: Ano.

MC CANN: O narozeninách?

STANLEY: Ano. Proč by ne?

MC CANN: Ale tady se na vaši počest pořádá večírek.

STANLEY: Vážně? To je ale neštěstí.

MC CANN: Ale ne. To je přece hezké.

Za skleněnými dveřmi je slyšet blasy.

STANLEY: Je mi líto. (*Přejde k Mc Cannově pravici*)

Nemám dnes na večírek náladu.

MC CANN: Skutečně? To je mi líto.

STANLEY: Ano, jdu ven slavit v tichosti a sám.

MC CANN: To je škody.

Chvilí stojí proti sobě a mlčí.

STANLEY: Kdybyste mi laskavě uhnul z cesty...

MC CANN: Ale všechno je hotovo. Čekáme hosty.

STANLEY: Hosty? Jaké hosty?

MC CANN: Například já. Měl jsem tu čest být pozván.

STANLEY (*jde ke stolu*): Snad byste nemluvil o cti. Buďte to obyčejná ožíračka.

Pauza.

MC CANN: Ale je to čest.

STANLEY: Řekl bych, že přeháníte.

MC CANN: Ó ne. Já bych řekl, že to je čest.

STANLEY: A já bych řekl, že to je blbina.

MC CANN: Ale ne.

Stanley přejde k pravici Mc Canna a dívají se jeden druhému do očí.

STANLEY (*po pauze*): Kdo ještě je pozvaný? (*Přejde dozadu nalevo*)

MC CANN: Jedna slečna.

STANLEY: Ano? A dál?
 MC CANN: Můj přítel.
 STANLEY: Váš přítel?
 MC CANN: Ba právě. Všecko je hotovo.
Stanley přejde ke dveřím do předsíně. Mc Cann ho zadržuje.
 STANLEY: Promiňte.
 MC CANN: Kam jdete?
 STANLEY: Chci jít ven.
 MC CANN: Proč nezůstanete tady?
 STANLEY (*jde ke stolu*): Tak vy jste tu na dovolené?
 MC CANN: Na krátké dovolené.
Stanley sebere se stolu jeden proužek papíru.
(Mc Cann přejde napravo) Opatrně.
 STANLEY: Co je to?
 MC CANN: Opatrně. Nechte to.
 STANLEY (*dá zase papír na stůl a přejde k Mc Cannově pravici*): Mám dojem, že jsme se už setkali.
 MC CANN: Vyloučeno.
 STANLEY: Nebyl jste někdy v Maidenheadu?
 MC CANN: Ne.
 STANLEY: Je tam Fullerova čajovna. Chodíval jsem tam na čaj.
 MC CANN: Neznám.
 STANLEY: A Bootsova knihovna. Nějak vás mám zařazeného na High Street.
 MC CANN: Ano?
 STANLEY: Kouzelné město, co říkáte?
 MC CANN: Neznám.
 STANLEY: Ale znáte. Klidná obec, v rozkvětu. Narodil jsem se tam a vychodil školu. Bydlel jsem dost daleko od centra.
 MC CANN: Ano?
Pauza.
 STANLEY: Přijel jste nakrátko?
 MC CANN: Ba právě.

STANLEY (*přejde ke skleněným dveřím*): Bude vám to tu svědčit.
 MC CANN: Vám to tu svědčí?
 STANLEY: Mně? Ne. Ale vám bude. (*Sedne si za stůl*)
 Mně se tu líbí, ale brzy se budu stěhovat. Domů. Tentokrát tam taky zůstanu. Doma je doma. (*Směje se*)
 Nebyl bych odešel, ale kšeft volá. Kšeft zavolal a tak jsem si musel odskočit. Víte, jak to chodí.
 MC CANN (*sedá si napravo ke stolu*): Vy podnikáte?
 STANLEY: Ne. Asi toho nechám. Víte, mám takový menší příjem. Asi toho nechám. Nerad jsem z domova. Žil jsem velice klidně – přehrával jsem si desky a dost. Všecko s donáškou do domu. Pak jsem rozjel takový menší soukromý kšeft, ve vši skromnosti, a byl jsem nucen zajet sem – zdržel jsem se déle, než jsem očekával. Člověk si nikdy nezvykne žít pod cizí střechou. Nemyslíte? Měl jsem tak klidný život. Člověk nikdy neocení, co má, dokud o to nepříjde. Aspoň se to říká, že? (*Vytáhne z kapsy cigarety a zápalky*) Zapálíte si?
 MC CANN: Nekouřím.
Stanley si zapálí cigaretu. Venku za skleněnými dveřmi je slyšet hlasy.
 STANLEY: Kdo je tam venku?
 MC CANN: Můj přítel a pan domáci.
 STANLEY: Víte co? Že byste neřekl, když se tak na mě díváte, že jsem měl tak klidný život? Ty rýhy na tváři, co? To mám od alkoholu. Trochu jsem tady nasával. Zkrátka a dobře – když je člověk z domu – už to je chyba, to se ví – až se vrátím, budu zase fit – zkrátka a dobře, z toho, jak se na mne někteří lidé koukají, byste si myslel, že jsem jiný člověk. Jistě jsem se změnil, ale pořád jsem stejný jako kdysi. Že byste si nemyslel, když se tak na mě díváte, že jsem – totiž že nejsem žádný výtržník?
Mc Cann se dívá na Stanleye.
 Rozumíte mi?

MC CANN: Ne.

Stanley sebere jeden proužek papíru.

Opatrně!

STANLEY (*rychle*): Proč jste tady? (*Odloží proužek papíru*)

MC CANN: Na krátké dovolené.

STANLEY: To je taky nápad, vybrat si zrovna tenhle dům. (*Vstane a přejde nalevo*)

MC CANN: Proč?

STANLEY: Protože to není žádný penzión. A nikdy ani nebyl.

MC CANN: Ale je.

STANLEY: Proč jste si vybrali tenhle dům?

MC CANN: Abych vám řekl pravdu, mistře, na člověka, který má narozeniny, jste trochu mrzutý.

STANLEY (*ostře*): Proč mi říkáte mistře?

MC CANN: Vám se to nelíbí?

STANLEY (*přejde nalevo od stolu*): Poslyšte, neříkejte mi mistře.

MC CANN: Prosím, když se vám to nelíbí.

STANLEY: Ne. Ostatně žádné narozeniny nemám.

MC CANN: Ne?

STANLEY (*přejde nalevo*): Ne. Mám je až příští měsíc.

MC CANN: Podle té dámy to nesouhlasí.

STANLEY: Podle ní? To je blázen. Straší jí ve věži.

MC CANN: To říkáte hrozné věci.

STANLEY (*přejde nalevo ke stolu*): Ještě jste na to nepřišel? Vy toho ještě nevíte! Mám dojem, že vás někdo tahá za nos.

MC CANN: Kdo by to dělal?

STANLEY (*nakloní se přes stůl*): Ta ženská je šílená!

MC CANN: To je pomluva.

STANLEY: A vy nevíte, co děláte.

MC CANN: Máte cigaretu blízko těch novin.

Za scénou za skleněnými dveřmi je slyšet blasy.

STANLEY (*zhasne cigaretu v popelníku na stole*): Kde

to ksakru jsou? (*Přejde nalevo a dívá se ke skleněným dveřím*) Proč nejdou dovnitř? Co to tam dělají?

MC CANN (*vstane a jde dopředu*): Měl byste se uklidnit.

Stanley přejde k Mc Cannovi a chytne ho za ruku.

STANLEY (*naléhavě*): Podívejte ...

MC CANN: Nesahejte na mě!

STANLEY: Podívejte. Dávejte chvíli pozor.

MC CANN: Pusťte mi ruku!

STANLEY: Podívejte. Sedněte si na chvíli.

Mc Cann udeří Stanleye přes ruku.

MC CANN (*zuřivě*): Nechte toho!

STANLEY (*upadne, vstane a přejde nalevo*): Poslyšte.

Rozuměl jste, o čem jsem vám předtím vykládal, že?

MC CANN: Vůbec nerozumím, o co vám jde.

STANLEY: Je to omyl. Chápete?

MC CANN: Vy nejste při smyslech, člověče.

STANLEY (*přejde k Mc Cannově pravici, šeptá*): Řekl vám něco? Víte, proč jste tady? Povídejte. Nemusíte se mě bát. Nebo vám nic neřekl?

MC CANN: Co mi měl říct?

STANLEY (*syčí*): Přece jsem vám sakra vysvětlil, že za celá ta léta, co jsem bydlel v Basingstoku, jsem nevytáhl paty z domu.

MC CANN (*přejde napravo*): Víte, já jsem z vás paf.

STANLEY (*přejde k Mc Cannově pravici, vemlouvavě*):

Podívejte. Vypadáte na slušného člověka. Prostě z vás dělají blázna. Chápete? Odkud pocházíte?

MC CANN: Odkud byste řekl?

STANLEY: Znáám Irsko velice dobře. Mám tam mnoho přátel. Miluji tu zemi, obdivuji její lid a věřím mu. Já mu věřím. Váží si pravdy a má smysl pro humor. Jejich policie mi připadá báječná. Já tam byl. Jakživ jsem neviděl tak zapadat slunce. Nešel byste se mnou ven na pivo? V jedné hospodě v naší ulici se čepuje dvanáctka. Tady v těch končinách je to vzácnost ...

(Odmlčí se)

Hlasy zleva se přibližují.

Skleněnými dveřmi vstoupí Goldberg a Petr.

GOLDBERG *(jak vstupuje)*: Miliónová máma. *(Spatří Stanleye)* Á!

PETR: Nazdar, Stáño. *(Zavře skleněné dveře)* Vy se se Stanleyem neznáte, že ne, pane Goldbergu?

GOLDBERG *(nalevo od stolu)*: Neměl jsem to potěšení.

PETR *(přejde ke Goldbergově pravici)*: Pan Goldberg, pan Webber.

GOLDBERG *(Stanleymu)*: Těší mě.

Stanley usedne do křesla.

PETR: Byli jsme na zahradě, trochu se provětrat.

GOLDBERG: Vykládal jsem tady panu Bolesovi o nebožce mámě. To byly časy. *(Posadí se ke stolu)* Tak, tak. Když jsem byl ještě mladík, chodíval jsem v pátek na procházku kolem průplavu s jedním děvčetem z naší ulice. Krásná holka. Ten hlas, co ta žába měla! Hotový slavík, na mou duši. Hodná. Nevinná? Nadarmo neučila v nedělní škole. Na rozloučenou jsem ji vždycky políbil na tvář – já si nikdy nic nedovolil – my jsme nebyli jako ta dnešní mládež. My jsme věděli, co je to slušnost. Tak jsem ji líbnul a sypu si to domů. Hvízdám si na cestu, kolem dětského hřiště. Kejvnu na haranty, sem tam pomůžu toulavému psíku, všechno přijde samosebou. Jako by to bylo včera. Slunce zapadá za psím závodistištěm. Ach jo! *(Spokoženě se opře)*

MC CANN: Jako za radnicí.

GOLDBERG: Za jakou radnicí?

MC CANN: V Carrickmacross.

GOLDBERG: To se nedá srovnat. Pěkně po ulici, šup do vrátek, беру за клику, už jsem doma, „Šímo!“, volala na mě nebožka máma, „pospěš si, ať ti to nevystydne!“ A co vidím na stole? Nejlepší kousek gefüllte Fisch, že se na něj srdce směje.

MC CANN: Já myslel, že se jmenujete Nat.

GOLDBERG: Ona mi říkala Šímo.

PETR: Kdepak, na dětství se nezapomíná.

GOLDBERG: Svatá pravda. Co říkáte, pane Webber?

Dětství! Zahřívací láhve. Horké mléko. Palačinky.

Mýdlové bubliny. To byl život!

Pauza.

PETR: No, musím už jít. *(Přejde ke dveřím do před síně)*

GOLDBERG: Kampak?

PETR: Hraju dneska šachy.

GOLDBERG: Vy nezůstanete na večírek?

PETR: Ne. Promiň, Stáño. Dověděl jsem se o něm až teď. A máme rozehranou partii. Pokusím se přijít brzy.

GOLDBERG: Dáme vám pár deci stranou, co říkáte?

Á, že jsem si vzpomněl. *(K Mc Cannovi)* Měl byste skočit pro ty lahve.

MC CANN: Teď?

GOLDBERG: Ovšemže teď. Už je načase. Je to za rohem, trefíte tam? Na moje jméno.

Mc Cann jde ke dveřím do před síně.

PETR *(k Mc Cannovi)*: Svezeme se spolu.

GOLDBERG: Dejte mu honem šach mat a vraťte se, pane Bolesi.

PETR: Budu se snažit. My se ještě uvidíme, Stáño.

Mc Cann a Petr odejdou do před síně, zavřou za sebou dveře. Stanley vstane a jde ke dveřím do před síně.

GOLDBERG: Taková teplá noc. *(Vysmrká se)*

STANLEY *(se otočí)*: Se mnou vláčet nebudete. *(Jde ke stolu)*

GOLDBERG: Prosím?

STANLEY: Promiňte malé nedorozumění. Máme obsazeno. Váš pokoj je zadán. Paní Bolesová vám to zapomněla sdělit. Budete se muset poohlédnout jinde.

GOLDBERG: Vy jste tu vedoucí?

STANLEY: Správně.

GOLDBERG: Jak se to hraje?

STANLEY (*přejde dopředu*): Mám to tu na starost. Obávám se, že si budete muset se svým přítelem najít jiné ubytování.

GOLDBERG (*vstane a jde ke Stanleymu*): Ach já zapomněl, musím vám popřát k narozeninám. (*Napřábne ruku*) Gratuluju.

STANLEY (*ignoruje Goldbergovu ruku*): Vy jste snad hluchý!

GOLDBERG: Ale kdež, proč myslíte? Naopak, všechny moje smysly jsou v dokonalém pořádku. To není špatné, co? Na padesátíka. Ale takové narozeniny, to je velká událost, pořád to říkám, dneska se příliš berou na lehkou váhu. (*Přejde*) To je přece důvod k oslavě – narození! To máte jako ráno vstávat. Nádhera! Ně kterým lidem se vůbec nezamlouvá ráno vstávat. Jako bych je slyšel. Vstávat po ránu, co prý na tom je? Kůži máte svraskalou, musíte se holit, oči zalepené, v hubě reterát, dlaně zapocené, nos ucpaný, nohy vám páchnou – hotová mrtvola, jen ji umýt! (*Přejde ke Stanleymu*) Když slyším takové řeči, je mi do smíchu. Protože já vím, co je to vstávat, když svítí sluníčko, žací strojek pobrukuje, ptáčkové prozpěvují, tráva voní, zvony zvoní, tomatová šťáva ...

STANLEY: Ven!

Dveřmi do předsíně vstoupí Mc Cann, nese čtyři láhve skotské a láhev irské whisky.

(*Mc Cannovi*) Ty láhve vyhoďte! (*Přejde kolem stolu*) Tady je výčep lihovin zakázán.

GOLDBERG (*jde ke Stanleymu*): Vy jste ale dneska špatně naložený, pane Webber. A zrovna když máte narozeniny, a ta hodná paní se může uhonit, aby vám uspořádala večírek.

Mc Cann odloží láhve na příborník.

STANLEY: Řekl jsem, abyste ty láhve vyhodil.

GOLDBERG: Pane Webber, sedněte si na chvíli.

STANLEY: Nechte mě to vysvětlit. Mě neobtěžujete.

Pro mě jste leda špatný vtip. Ale já jsem odpovědný za lidi v tomhle domě. Jsou tu příliš dlouho. Nemají už takový čich. Na rozdíl ode mne. A dokud já tady budu, nikdo jich nebude zneužívat. (*S trochu menším důrazem*) Ostatně tu nemáte co pohledávat. Tady pro vás nic není, v žádném ohledu. Tak se prostě seberte a jděte pryč.

GOLDBERG: Pane Webber, sedněte si.

STANLEY: Jen si nezačínajte.

GOLDBERG: Sedněte si.

STANLEY: Co bych si sedal?

GOLDBERG: Když chcete slyšet pravdu, Webbere, pomalu mi zalézáte za nehty.

STANLEY: Opravdu? To jsem ...

GOLDBERG: Sedněte si.

STANLEY: Nesednu.

GOLDBERG (*vzdychne, přejde a usedne do křesla*):
Mc Canne.

MC CANN (*přejde ke Goldbergovi*): Ano, Nate?

GOLDBERG: Požádejte ho, aby si sedl.

MC CANN: Ano, Nate. (*Přejde ke Stanleymu*) Neráčil byste si sednout?

STANLEY: Ne, neráčil.

MC CANN: No dobře, ale – udělal byste líp.

STANLEY: Proč si nesednete vy?

MC CANN: Ne, já ne – vy.

STANLEY: Děkuji, nechci. (*Přejde nalevo*)

MC CANN (*jde ke Goldbergovi*): Nate.

GOLDBERG: Co je?

MC CANN: On si nechce sednout.

GOLDBERG: Tak ho požádejte.

MC CANN: Už jsem ho požádal.

GOLDBERG: Požádejte ho znovu.

Mc Cann přejde ke Stanleymu. Stanley si zapálí.

MC CANN (*Stanleymu*): Sedněte si.

STANLEY: Proč?

MC CANN: Odpočínáte si.

STANLEY: Vy taky.

Pauza.

MC CANN: Tak dobře. Když vy, tak já taky.

STANLEY: Až po vás.

MC CANN (*si pomalu sedne ke stolu*): No?

STANLEY (*jde ke stolu*): Tak. A teď když jste si odpočali, můžete vypadnout!

MC CANN (*vstává*): To je podfuk. Já mu dám do držky.

GOLDBERG (*vstává*): Ne! Už jsem vstal.

MC CANN: Tak se zase posadte.

GOLDBERG: Když jsem jednou vstal, tak stojím.

STANLEY: Moje řeč.

MC CANN (*jde ke Stanleyemu*): Kvůli vám pan Goldberg vstal.

STANLEY (*zvýšeným hlasem*): Však mu to prospěje!

MC CANN: Sednout!

GOLDBERG: Mc Canne.

MC CANN: Koukejte si sednout!

GOLDBERG (*přejde ke stolu*): Webbře. (*Tiše*) Sedněte.

Ticho. Stanley se ledabyly posadí na stůl. Mc Cann vezme Stanleyemu cigaretu a uhasí ji v popelníku na stole. Goldberg se vrátí ke křeslu a sedne si. Mc Cann se opírá o příborník.

STANLEY: Radši si dejte pozor.

GOLDBERG: Webbře, co jste dělal včera?

STANLEY: Včera?

GOLDBERG: A předevčírem. Co jste dělal před předevčírem?

STANLEY: Jak to myslíte?

GOLDBERG: Proč každého zdržujete, Webbře? Proč se každému pletete do cesty?

STANLEY: Já? Co vy si...?

GOLDBERG: Říkám vám, Webbře, že jste nýmand.

Proč vy každému pijete krev? Proč vy bulíkujete tu starou paní?

MC CANN: On si v tom libuje!

GOLDBERG: Proč se tak špatně chováte, Webbře? Proč nutíte toho starého pána hrát šachy?

STANLEY: Já?

GOLDBERG: Proč zacházíte s tou slečnou, jako by byla prašivá? Ona není prašivá, Webbře!

STANLEY: Kdo vám...?

GOLDBERG: Co jste nosil minulý týden, Webbře? Kde máte uložené šaty?

MC CANN: Proč jste opustil organizaci?

GOLDBERG: Co by tomu řekla vaše máma, Webbře?

MC CANN: Proč jste nás zradil?

GOLDBERG: Mrzíte mě, Webbře. Hrajete špinavou hru.

MC CANN: To je jasné jako facka.

GOLDBERG: Co si o sobě myslí?

MC CANN: Co si o sobě myslíte?

STANLEY: Pletete se v adrese.

GOLDBERG (*vstane a přejde ke Stanleyemu*): Kdy jste sem přišel?

STANLEY: Loni.

GOLDBERG: Kde jste byl předtím?

STANLEY: Jinde.

GOLDBERG: Proč jste přišel sem?

STANLEY: Bolely mě nohy!

GOLDBERG: Proč jste tu zůstal?

STANLEY: Bolela mě hlava!

GOLDBERG: Užíval jste něco proti tomu?

STANLEY: Ano.

GOLDBERG: Co?

STANLEY: Užívací sodu.

GOLDBERG: Enosovu nebo Andrewsovu?

STANLEY: En - An -

GOLDBERG: Zamíchal jste ji pořádně? Šuměla?

STANLEY: Počkejte moment, přece . . .
 GOLDBERG: Šuměla? Šuměla nebo nešuměla?
 MC CANN: Neví.
 GOLDBERG: Nevíte – kdy jste se naposled koupal?
 STANLEY: Koupám se každý . . .
 GOLDBERG: Nelžete.
 MC CANN: Zradil jste organizaci. Já ho znám!
 STANLEY: Neznáte!
 GOLDBERG: Co vidíte bez brýlí?
 STANLEY: Všecko.
 GOLDBERG (*Mc Cannovi*): Sundejte mu brýle.
Mc Cann strhne Stanleyemu brýle. Stanley vstane a sahá po nich. Mc Cann vezme židli od stolu a postaví ji do středu místnosti. Stanley jde za Mc Cannem, klopytne o židli, zachytí se jí a stojí sebnutý nad ní. Mc Cann stojí Stanleyemu po pravici, Goldberg sebere stoličku a postaví ji po Stanleyho levici.
 Jste podvodník, Webbře. Kdy jste naposledy po sobě umyl hrnek?
 STANLEY: Předloni o vánocích.
 GOLDBERG: Kde?
 STANLEY: V Lyonsově restauraci.
 GOLDBERG: Ve které?
 STANLEY: U Marble Arch.
 GOLDBERG: Kde byla vaše žena?
 STANLEY: Ve . . . (*Zarazí se*)
 GOLDBERG: Odpovězte.
 STANLEY (*obráť se, shrbený*): Jaká žena?
 GOLDBERG: Co jste provedl se svou ženou?
 MC CANN: Zabil vlastní ženu!
 GOLDBERG: Proč jste zabil vlastní ženu?
 STANLEY (*sedá si na židli, zády k publiku*): Jakou ženu?
 MC CANN: Jak ji zabil?
 GOLDBERG: Jak jste ji zabil?
 MC CANN: Vy jste ji zardousil.

GOLDBERG: Arsénem.
 MC CANN: Tady ho máte!
 GOLDBERG: Kde máte mámu?
 STANLEY: V sanatoriu.
 MC CANN: Tak!
 GOLDBERG (*si sedne na stoličku*): Proč jste se nikdy neoženil?
 MC CANN: Svedl ji ke hříchu.
 GOLDBERG: Zdechl jste se při obřadu.
 MC CANN: Nechal ji ve štychu.
 GOLDBERG: Nechal jste ji samodruhou.
 MC CANN: Dal přednost přepychu.
 GOLDBERG: Webbře! Proč jste si změnil jméno?
 STANLEY: Zapomněl jsem to staré.
 GOLDBERG: Jak se teď jmenujete?
 STANLEY: Joe Loeuuy.
 GOLDBERG (*vstane a stojí nad Stanleyem*): Páchnete hříchem.
 MC CANN: Já to cítím.
 GOLDBERG: Uznáváte vnější sílu?
 STANLEY: Co?
 GOLDBERG: Uznáváte vnější sílu?
 MC CANN: Teď se ukáže!
 GOLDBERG: Uznáváte vnější sílu, odpovědnou za vás, trpící za vás?
 STANLEY: Je pozdě.
 GOLDBERG: Pozdě! Moc pozdě! Kdy jste se naposledy modlil?
 MC CANN: On se potí!
 GOLDBERG: Kdy jste se naposledy modlil?
 MC CANN: On se potí!
 GOLDBERG: Je číslo 846 možné, nebo nezbytné?
 STANLEY: Ani jedno ani druhé.
 GOLDBERG: Špatně! Je číslo 846 možné, nebo nezbytné?
 STANLEY: Oboje.

GOLDBERG: Špatně! Je nezbytné, ale není možné.
 STANLEY: Oboje.
 GOLDBERG: Špatně! Proč myslíte, že číslo 846 je nezbytně možné?
 STANLEY: Musí být.
 GOLDBERG: Špatně! Je pouze nezbytně nezbytné! Přiznáváme možnost, jen když připustíme nezbytnost. Je možné, protože je nezbytné, ale v žádném případě není nezbytné na základě možnosti. Možnost lze předpokládat jenom poté, když je dokázána nezbytnost.
 MC CANN: To je pravda!
 GOLDBERG: Pravda? Ovšemže je to pravda! My máme pravdu, a vy jste vedle jak ta jedle, Webbře.
 MC CANN: Vedle jak ta jedle. (*Přistoupí blíž ke Stanleyemu*)
 GOLDBERG (*přejde poněkud nazad*): Kam vás vede slepá vášeň?
 MC CANN: To si odnesete.
 GOLDBERG: Cpete se topinkami.
 MC CANN: Jste zhoubce žen.
 GOLDBERG: Proč neplatíte činži?
 MC CANN: Opovrhuje mateřstvím!
 GOLDBERG: Proč se šfouráte v nose?
 MC CANN: Žádám spravedlnost!
 GOLDBERG: Čím jste vyučen?
 MC CANN: A co Irsko?
 GOLDBERG: Čím jste vyučen?
 STANLEY: Hraju na klavír.
 GOLDBERG: Kolika prsty?
 STANLEY: Bez rukou!
 GOLDBERG: Každá společnost by se od vás odvrátila. Dokonce i stavební společnost.
 MC CANN: Jste zrádce církve.
 GOLDBERG: Do čeho se převlékáte na noc?
 STANLEY: Do ničeho.
 GOLDBERG: Neřádstvem trísните své rodné lože.

MC CANN: A co kacírství albigenkých?
 GOLDBERG: Kdo kropil brankoviště v Melbourne?
 MC CANN: A co náš blahoslavený biskup Plunkett?
 GOLDBERG: Mluvte, Webbře. Proč přeběhla slepice přes cestu?
 STANLEY: Chtěla – chtěla – chtěla...
 MC CANN: Neví!
 GOLDBERG: Proč přeběhla slepice přes cestu?
 STANLEY: Chtěla... chtěla...
 GOLDBERG: Proč přeběhla slepice přes cestu?
 STANLEY: Chtěla...
 MC CANN: Neví. Neví, co bylo první.
 GOLDBERG: Co bylo první?
 MC CANN: Slepice, nebo vejce? Co bylo první?
 GOLDBERG: Co bylo první? Co bylo první?
Stanley zařve.
 Neví. (*Jde ke Stanleyemu blíž*) Znáš svou vlastní tvář?
 MC CANN: Probuď ho. Vraž mu jehlu do očí.
 GOLDBERG: Jsi otrapa, Webbře. Jsi odpadek.
 MC CANN: Jsi odřezek.
 GOLDBERG: Ale my si s tebou poradíme. Můžeme tě sterilizovat.
 MC CANN: A co masakr v Droghedě?
 GOLDBERG: Zuby ti vypadaly. Jen smrad ti zbyl.
 MC CANN: Zradil jsi naši vlast.
 GOLDBERG: Zrazuješ naše pokolení.
 MC CANN: Co jsi zač, Webbře?
 GOLDBERG: Proč myslíš, že existuješ?
 MC CANN: Jsi mrtvý.
 GOLDBERG: Jsi mrtvý. Neumíš žít, neumíš myslet, neumíš milovat. Jsi mrtvý. Jsi zkažený otrapa. Nemáš žádnou šťavu. Nejsi nic než pach!
Ticho. Goldberg a Mc Cann stojí nad Stanleyem, který sedí zbroucen na židli. Pomalu vzhlédne a náhle kopne Goldberga do rozkroku. Goldberg upadne. Stanley vstane. Mc Cann popadne židli a zdvihne ji nad hlavu,

aby udeřil Stanleye. Stanley popadne stoličku a chrání si ji hlavu. Stanley a Mc Cann kolem sebe krouží.

Pomalů, Mc Canne.

STANLEY (*krouží*): Uuuuuu!

MC CANN: Jen počkej, Jidáši.

GOLDBERG: (*vstává*): Pomalů, Mc Canne.

MC CANN: Tak pojď!

STANLEY: Uuuuuu!

MC CANN: Potí se.

GOLDBERG: Klid, Mc Canne.

MC CANN: Prasák upocená se potí.

Se schodů zní blučné bubnování. Goldberg vezme Stanleyemu stoličku a odloží ji vpravo. Mc Cann přistaví židli ke stolu, poté odejde k příborníku. Goldberg jde ke dveřím do předsíně a otevře je *le* *prejde vpravo.*

Z předsíně vstoupí Meg. Má na sobě večerní šaty, nese buben s paličkami.

MEG: Přinesla jsem buben. Jsem oblečená na večírek.

GOLDBERG: Krása.

MEG: Líbí se vám moje šaty?

GOLDBERG: Krása. Jako z pohádky.

MEG: To bych řekla. Mám je od tatínka. (*Odloží buben a paličky na stůl*) Že má krásný zvuk?

GOLDBERG: Pěkná práce. Třeba nám Stáňa potom něco zahraje.

MEG: Ano, ano! Zahraješ, Stáňo?

STANLEY: Dáte mi moje brýle?

GOLDBERG: Ale ovšem. (*Natáhne ruku k Mc Cannovi*)

Mc Cann podá Goldbergovi brýle.

Tady jsou. (*Podává brýle Stanleyemu*) Tady jsou.

Stanley si brýle vezme.

(*Jde k příborníku*) Tak. Copak to tu máme? Vola by to porazilo. Máme čtyři láhve skotské a jednu láhev irské.

MEG: Ale, pane Goldbergu, co budu pít já? (*Jde ke Goldbergově pravici*)

GOLDBERG: Skleničky, nejdřív skleničky. Otevřte skotskou, Mc Canne.

MEG (*bere skleničky ze zásuvky příborníku*): Tady mám parádní skleničky.

MC CANN (*otvírá láhev skotské*): Skotskou nepiju.

GOLDBERG: Pro vás je irská.

MEG (*klade skleničky na příborník*): Tady jsou.

GOLDBERG: Výborně. Co říkáte, paní Bolesová, že by měl Stanley nalít k připitku?

MEG: Ano, ano! Dělej, Stanley. (*Jde ke stolu*)

Stanley pomalů přejde k příborníku a nalévá Meg, Goldbergovi a sobě.

Líbí se vám moje šaty, Pane Goldbergu?

GOLDBERG (*jde k levici Meg*): Bez konkurence. Otočte se na okamžik.

Meg se otočí.

Dělával jsem v branži. A teď se pěkně projděte.

MEG: Ale ne.

GOLDBERG: Jen se nestyďte. (*Plácne ji po zadnici*)

MEG: Uch!

GOLDBERG: Projděte se po bulváru. Ať se na vás podíváme.

Meg přejde ke skleněným dveřím.

Ta se nese. Co říkáte, Mc Canne? Hotová komtesa.

Madam, nyní se račte obrátit a promenujte ke kuchyni.

(*Přejde napravo*)

Meg přejde ke dveřím do předsíně. Mc Cann otevře láhev irské whisky.

Tomu říkám manýry!

MC CANN (*Stanleyemu*): Mně můžete nalít irskou.

GOLDBERG (*k Meg*): Vypadáte jako gladiola.

Stanley nalévá Mc Cannovi.

MEG: Stáňo, co říkáš mým šatům?

GOLDBERG (*jde k příborníku*): Sklenici pro dámu,

sklenici pro dámu. (*Podává sklenku Meg*) Prosím, madam – vaše sklínka. (*Bere si sklenici pro sebe a vede Meg napravo*)

MEG: Díky.

GOLDBERG: Pozdvihněte číše, dámy a pánové. Připijeme na zdraví.

Mc Cann a Stanley zdvihnou sklenice.

MEG: Není tu Lulu.

GOLDBERG: Čas pokročil. Nuže – kdo pronese přípitek? V úvahu připadáte jedině vy, paní Bolesová.

MEG: Já?

GOLDBERG: Kdo jiný?

MEG: Ale co mám říct?

GOLDBERG: Co cítíte. Pěkně od srdce.

Meg se tváří rozpačitě.

Stanley má narozeniny. Váš Stanley. Podívejte se na něj. Podívejte se na něj, a přijde to samo. Počkat, je tu moc světla. Nejdřív patřičné osvětlení. Máte tu baterku, Mc Canne?

MC CANN (*vytahuje z kapsy malou baterku*): Tady.

GOLDBERG: Tak zhasněte a rozsviňte baterku.

Mc Cann přejde ke dveřím do předsině, zhasne, poté rozsvítí baterku a namíří ji na Meg. Za okny slabé světlo.

Ne na dámu, na pána. Musíte svítit na našeho oslavence.

Mc Cann svítí baterkou Stanleyemu do tváře.

Paní Bolesová, teď máte slovo vy.

Pauza.

MEG: Když mně nic nenapadá. (*Přejde doprava*)

GOLDBERG: Podívejte se na něj. Jen se na něj podívejte.

MEG: Nesvítí mu to do očí?

GOLDBERG: Ale kdež. Jen do toho.

MEG: Tak teda – jsem strašně ráda, že jsme se tady, u mě doma, dneska večer sešli, a chtěla bych připít

na zdraví Stanleyemu, jelikož má narozeniny, a už tady bydlí hodnou dobu a je to teď můj Stáňa. A já si myslím, že je to hodný hoch, i když někdy zlobí.

Goldberg se uznale usměje.

Jiného Stáňa já neznám, a znám ho líp než celý svět, aťsi tomu nevěří.

GOLDBERG: No prosím!

MEG: No a je mi do breku, jelikož jsem celá šťastná, že ho mám tady, že na moje narozeniny nešel pryč, a všechno, všecičko na světě bych dneska večer pro něj udělala a pro vás pro všechny, hodné lidi. (*Vzlyká*)

GOLDBERG: Skvělé! (*Vede Meg ke stolu a posadí ji na židli*) Skvělá řeč. Rozsviňte, Mc Canne.

Mc Cann rozsvítí světla a dá si zase baterku do kapsy, pak přejde napravo a zatáhne závěsy na okně. Stanley zůstává stát u příborníku.

Byl to krásný přípitek. (*Uklidňuje Meg*) Snad byste neplakala. Kukuč, vyleti ptáček. Vidíte, že to jde.

Mc Cann přejde a zatáhne závěsy na skleněných dveřích. Z předsině vstoupí Lulu.

Ale, kdopak to přišel!

MEG: Lulu!

GOLDBERG (*přejde k pravici Lulu*): Těší mě, Lulu.

Já jsem Nat Goldberg.

LULU: Servus.

GOLDBERG: Stanley, skleničku pro tvého hosta. Právě jste propásla přípitek, děvenko, a jaký!

LULU: Ano?

GOLDBERG: Stanley, skleničku pro tvého hosta. Stanley!

Lulu přejde k příborníku. Stanley ji nalije a podá sklenici.

Tak a teď zdvihněte číše. Všichni vstát!

Meg vstane.

Ne, ty ne, Stanley. Ty musíš sedět.

MC CANN: Ano, správně. Musí sedět.

Stanley jde ke stolu.

GOLDBERG: Budeš tak laskav a posadíš se na chvilku?
Připijeme ti na zdraví.

MEG: No tak!

LULU: No tak.

Lulu posadí Stanleye na židli za stolem a zůstane stát po jeho pravici.

GOLDBERG: Tak. *(Jde ke dveřím do před síně a zavře je)* Konečně.

Stanley sedí. Mc Cann je nalevo od stolu, Meg napravo.

(Goldberg přejde dopředu a ovládne scénu) Nejdřív vám musím říct, že mě ještě nikdy nic tak nechytlo u srdce jako přípitek, který jsme právě slyšeli. Jak často se za našich dnů setkáte s pravým, nefalšovaným citem? Jednou za život. Ještě před malou chvílí, dámy a pánové, jsem si spolu s vámi se všemi kladl stejnou otázku: kam se poděla ta láska, srdečnost, nepokrytý výraz náklonnosti, všechno to, co nám naše mámy od malička vštěpovaly?

MC CANN: To všechno odnes čas.

GOLDBERG *(jde k levici Meg)*: Právě to jsem si až do dneška myslel. Já věřím na dobrou zábavu, rybaření a trochu toho zahrádkářství. Jak já byl pyšný na svůj starý skleník, který jsem si vybudoval vlastním potem a pilí. Takový už jsem. Ne množství, ale jakost. Malý austínek, čaj u Fullera, knížku z Bootsovy knihovny a to mi stačí. *(Přejde napravo)* Ale teď, říkám, právě teď paní domácí odříkala svou řeč, a city, které vyjádřila, mně vyrazily dech. Šťastný ten, kdo bere, to vám povídám!

Pauza.

Jak vám to mám říct? Na vlastní pěst bloudíme světem. Smutno je člověku pod jeho duchnou. Je to tak?

LULU *(s obdivem)*: Je!

GOLDBERG: Všichni souhlasí. Ale dnes večer, Lulu – *(přejde k pravici Lulu)*, Mc Canne, jsme poznali veliké bohatství. *(Přejde k levici Stanleye)* Slyšeli jsme, jak jedna dáma věnovala veškerou svou oddanost, v celé její skvostné nádheře, jednomu příslušníku své vlastní lidské rasy. Moje srdečné blahopřání, Stanley. Jménem všech přítomných ti přeju všechno nejlepší. Jistě jsi nikdy nebyl pyšnější než dnes. Mazoltové! Ať se scházíme jenom na Simča!

Lulu a Meg tleskají.

Mc Canne, zhasněte na přípitek.

Mc Cann přejde a zhasne světlo, pak přejde nalevo a svítí baterkou Stanleyemu do tváře. Světlo za okny je slabší.

LULU: To byl krásný proslov!

GOLDBERG: Zdvihněte číše. Stanley – všechno nejlepší.

Meg přejde a postaví se za Stanleye.

MC CANN: Všecko nejlepší.

LULU: Všecko nejlepší. *(Přejde nalevo)*

MEG *(přejde k levici Stanleye)*: Ještě stovku narozenin, Stáño.

GOLDBERG: A jedny jmeniny k tomu.

Všichni připíjejí.

MEG: Ach, Stáño... *(políbí Stanleye)*

GOLDBERG: Světlo!

MC CANN: Provedu! *(Přejde a rozsvítí, pak sebere láhev irské whisky a přejde napravo)*

Goldberg přejde doleva.

LULU *(přejde nalevo od Goldberga)*: Pane Goldberg...

GOLDBERG: Říkej mi Nate.

MEG *(jde k Mc Cannovi)*: Ťukněte si se mnou. *(Posadí se do křesla)*

LULU *(ke Goldbergovi)*: Máš dopito. Ukaž, doleju ti.

GOLDBERG *(podává sklenici Lulu)*: S radostí.

LULU: Jestlipak víš, Nate, že jsi báječný řečník? Kde ses naučil tak řečnit?

GOLDBERG: Líbilo se ti to, co?

LULU: To bych řekla.

GOLDBERG: Poprvé jsem měl příležitost vystoupit a pronést přednášku v Síni etiky v Bayswateru. Skvělá možnost. Nikdy na to nezapomenu. Tam bylo tenkrát lidu. Charlotte Street byla vyčistěná. Ovšem, to už je let.

LULU: O čem jsi mluvil?

GOLDBERG: O nezbytném a možném. Hotový trháč. Od té doby vždycky mluvím na svatbách. (*Přejde kolem Lulu a posadí se ke stolu*)

Stanley sedí tiše. Lulu jde k příborníku a nalije Goldbergovi a sobě. Mc Cann si dolije irské whisky z láhve, kterou si nosí s sebou.

MEG (*k Mc Cannovi*): Nalijte mi ze svého.

MC CANN: Do toho?

MEG: Ano.

MC CANN (*přejde k Meg*): Jste zvyklá míchat?

MEG: Ne.

MC CANN: Dejte mi svou sklenici.

Meg podá svou sklenici Mc Cannovi, který do ní nalije trochu irské whisky a vrátí ji jí. Lulu přejde ke Goldbergově pravici a podá mu pítí.

GOLDBERG: Díky.

MEG (*dívá se do své sklenice, k Mc Cannovi*): Myslíte, že mám?

GOLDBERG: Lulu, ty jsi prima udělaná holka. Pojď, sedni si mi na klín.

MC CANN (*k Meg*): Proč by ne?

LULU (*ke Goldbergovi*): Myslíš, že mám?

GOLDBERG: Zkus to.

Meg usrkne.

LULU: Udělám báb.

MC CANN (*k Meg*): Nevím, jak to můžete míchat.

GOLDBERG (*Lulu*): Riskni to.

Lulu si sedne Goldbergovi na klín.

MEG (*k Mc Cannovi*): Posadte se tady na stoličku.

(Vsedě přitáhne stoličku ke svému křeslu)

MC CANN (*jde ke stoličce*): Sem?

GOLDBERG (*k Lulu*): Sedí se ti pohodlně?

LULU: Ano, děkuji.

MC CANN (*sedá si na stoličku*): Je pohodlná.

GOLDBERG (*k Lulu*): Víš, tvoje oči mluví.

LULU: Tvoje taky.

GOLDBERG: Myslíš?

LULU (*chichotá se*): Co dál?

MC CANN (*k Meg*): Odkud ji máte?

MEG: Dal mi ji tatínek.

LULU (*ke Goldbergovi*): Netušila jsem, že se tu dneska setkáme.

MC CANN (*k Meg*): Byla jste někdy v Carrickmacross?

MEG (*pije*): Byla jsem v King's Cross!

LULU (*ke Goldbergovi*): Jako bys spadl s nebe. (*Usadí se pohodlněji*)

GOLDBERG: Opatrně. Zlomíš mi žebro.

MEG (*vstane*): Já chci tancovat.

Lulu a Goldberg si hledí do očí. Mc Cann pije.

(Meg přejde ke Stanleyemu) Stanley! Do kola!

Stanley tiše sedí. Meg tančí kolem stolu sama, pak jde k Mc Cannovi a napřáhne sklenici. Mc Cann ji dolije. Meg sedí v křesle.

LULU (*ke Goldbergovi*): Máš ti něco říct?

GOLDBERG: Co?

LULU: Já ti věřím.

GOLDBERG (*zvedne sklenici*): Gesundheit.

LULU: Máš manželku?

GOLDBERG: Měl jsem. A jakou! Jen poslouchej. V pátek odpoledne jsem chodíval do parku na malou zdravotní procházku. Ty, buď tak hodná, posad se na chvíli na stůl, ano?

Lulu vstane a posadí se na okraj stolu.
(Goldberg se protáhne) Na malou zdravotní procházku. Cestou jsem říkal „nazdar“ chlapečkům i holčičkám – já nikdy žádné rozdíly nedělal – a honem zase domů, do svého bungalovu s rovnou střechou. „Šímo,“ volala na mě žena, „pospěš si, ať ti to nevystydne!“ A co vidíte na stole? Nejlepší kousek zavináče s kyse-
lou okurkou, že se na něj srdce směje.
LULU: Já myslela, že se jmenuješ Nat.
GOLDBERG: Ona mi říkala Šímo.
LULU: Musel jsi být hodný manžel.
GOLDBERG: Mělas vidět její pohřeb.
LULU: Proč?
GOLDBERG *(se nadechne a zavrtí hlavou)*: To byl pohřeb!
MEG *(k Mc Cannovi)*: Táta mě jednou chtěl vzít do Irska. Ale pak odjel sám.
LULU *(ke Goldbergovi)*: Co myslíš, znal jsi mě jako malou holčičku?
GOLDBERG: Byla jsi hodná?
LULU: Byla.
MEG *(k Mc Cannovi)*: Jestli odjel do Irska, to nevím.
GOLDBERG *(k Lulu)*: Třeba jsem si s tebou hrál na doktora.
LULU: Třeba.
MEG *(k Mc Cannovi)*: S sebou mě nevzal.
GOLDBERG *(k Lulu)*: Nebo rejdiváka.
LULU: To je nějaká hra?
GOLDBERG: Ovšem! *(Pohladí ji po kolenou)*
MC CANN *(k Meg)*: Proč vás nevzal do Irska?
LULU *(ke Goldbergovi)*: Lechtáš mě!
GOLDBERG: To je toho.
Lulu seskočí se stolu a posadí se Goldbergovi na klín.
LULU: Vždycky jsem si potrpěla na starší pány. Dovedou člověka ukonejšit.
Goldberg a Lulu se obejmou.

MC CANN *(k Meg)*: Znáám jeden podnik. Roscrea.
U kulaté báby.
MEG: Když jsem byla malá, měla jsem v pokoji noční lampičku.
MC CANN: Jednou jsme to tam s klukama táhli až do rána. Celou noc jsme zpívali a pili.
MEG: A chůva u mě seděla, dokud jsem neusnula, a zpívala mi písničky.
MC CANN: A snídani na vidličku. To jsem to dopracoval!
MEG: Pokojíček jsem měla celý růžový. Koberec byl růžový a záclony byly růžové, a po celém pokoji jsem měla hrací strojky. Hrály mi na dobrou noc. A tatínek byl vyhlášený doktor. Proto jsem taky nikdy nezastonala. Měla jsem všechnu péči, a sestřičky a bratříčkové byli v jiných pokojích, každý měl jinou barvu.
MC CANN: Kde je tě konec, Tullamore?
MEG: *(nastrkuje sklenici)*: Dejte nám ještě kapku.
MC CANN *(nalévá Meg a zpívá)*: „Glorio, Glorio, chrabří irští mužové!“
MEG: Vy máte krásný hlas!
GOLDBERG: Zazpívejte nám, Mc Canne.
LULU: Nějakou zamilovanou!
MC CANN: „Když tatínek natáhl bačkory, tu sešla se celičká rodina.“
GOLDBERG: Nějakou zamilovanou!
MC CANN *(zpívá na celé kolo)*:

Až zatoužíš po ráji, na pouť se dej,
jdi v místa, kde já jsem kdys žil.
Když zabočíš doleva cestou k Ben Clay
a zastavíš se před Coote Hill,
pak najdeš tu zemi, kde budeš zas zdrav,
hned uslyšíš vábivý hlas:
Jen pojď, Paddy Reilly, až k Belly-James-Duff,
jen pojď, Paddy Reilly, až k nám.

LULU (*ke Goldbergovi*): Jako byste z oka vypad mé první lásce.
 GOLDBERG: Samosebou.
 MEG (*vstane*): Já si chci hrát!
 GOLDBERG: Hrát?
 LULU: A na co?
 MEG: To je jedno.
 LULU (*vyskočí*): Ano, zahrajeme si!
 GOLDBERG: A na co?
 MC CANN: Na schovávanou.
 LULU: Na slepou bábu.
 MEG: Ano!
 GOLDBERG: Chcete hrát na slepou bábu?
 LULU
 MEG (*společně*): Ano!
 GOLDBERG: Dobře. Na slepou bábu. Tak jedem! Vstávat! (*Vstane*) Mc Canne!
 Mc Cann *vstane*.
 Stanley – Stanley!
 MEG (*přejde Stanleyemu k levici*): Stanley, vstávej!
 GOLDBERG: Co je s ním?
 MEG: Stanley, budeme si hrát. No tak, neškareď se, Stáňo.
 LULU: No tak!
 Stanley *vstane*.
 GOLDBERG: Výborně! Tak – kdo bude první slepá bába?
 LULU: Paní Bolesová.
 MEG: Já ne.
 GOLDBERG: Kdo jiný?
 MEG (*přejde kupředu*): Cože, já?
 LULU (*stáhne si šátek s krku*): Tumáte. (*Jde k Meg*)
 MC CANN: Jak se to hraje?
 LULU (*uvazuje šátek Meg přes oči*): Vy jste nikdy nehrál na slepou bábu? Držte, paní Bolesová. Nesmí na vás sáhnout. Ale vy se nemůžete hýbat, když je slepá. Když

je slepá, musíte zůstat, kde jste. A když na vás sáhne, jste slepá bába vy. (*K Meg*) Otočte se. (*Otočí Meg k sobě a ukáže ruku*) Kolik ukazují prstů?
 MEG: Nevidím.
 LULU: Správně.
 GOLDBERG: Správně! Všichni chodit. Mc Canne! Stanley!
 Mc Cann *jde dozadu, Stanley dopředu, Goldberg a Lulu přejdou ke stolu a zůstanou stát. Goldberg je po pravici Lulu*.
 A dost. Ticho. (*K Meg*) Vpřed!
 Meg *šátrá k židli nalevo od stolu, zjistí, že je prázdná, otočí se a kolem stolu se blíží k Mc Cannovi. Goldberg bládí Lulu po paži. Meg se dotkne Mc Cannu*.
 MEG: Mám vás! (*Nabmatá Mc Cannovu hlavu*)
 LULU: Sundejte si šátek. (*Přejde k Meg*)
 MEG: Takové krásné vlasy!
 LULU (*rozvazuje šátek*): Hotovo.
 MEG (*k Mc Cannovi*): To jste vy!
 GOLDBERG: Uvažte si ho, Mc Canne.
 Lulu *utáhne šátek Mc Cannovi přes oči*.
 LULU: Hotovo. (*Otočí Mc Cannu k sobě*) Obrátte se. (*Ukazuje ruku*) Kolik prstů ukazují?
 MC CANN: Nevím.
 GOLDBERG: Správně! Všichni chodit.
 Stanley *přejde dozadu. Goldberg a Lulu dopředu. Meg dopředu vpravo*.
 Tak a dost! Klid!
 Mc Cann *přejde ke křeslu*.
 MEG: To je psina!
 GOLDBERG: Ticho! Ts, ts, ts! Všichni znovu chodit.
 Meg *přejde dozadu, Stanley dopředu, Goldberg do středu, Lulu stranou*.
 Dost! Klid!
 Mc Cann *projde mezi Goldbergem a Lulu, otočí se a šátrá dopředu ke stolu. Goldberg bládí Lulu po paži*.

Mc Cann dojde ke Stanleyemu, natáhne ruce ke Stanleyho tváři a dotkne se jeho brýlí.

MEG: Stanley má babu!

GOLDBERG (*k Lulu*): Baviš se?

MEG (*jde k Mc Cannovi*): A teď ty, Stáňo.

Mc Cann si stáhne šátek.

MC CANN (*ke Stanleyemu*): Vezmu vám brýle. (*Sundá Stanleyemu brýle*)

MEG: Dejte mi šátek. (*Vezme si od Mc Canna šátek a uváže ho Stanleyemu přes oči*)

GOLDBERG (*objímá jednou rukou Lulu*): Uvažte mu šátek, paní Bolesová.

MEG: Právě to dělám. (*K Stanleyemu*) Vidiš můj nos?

GOLDBERG: Nevidí. Připraveni? Už! Všichni chodit! *Lulu a Goldberg přejdou za stůl. Meg přejde dopředu. Stát! A klid!*

Stanley stojí slepý. Mc Cann zvolna couvá. Rozbije Stanleyemu brýle, přelomí obroučku. Goldberg obejmě Lulu. Stanley jde velmi pomalu doprostřed místnosti. Mc Cann vezme se stolu bubínek a postaví ho Stanleyemu do cesty. Stanley šlápne do bubínku, uvízne v něm nobou a upadne.

MEG: Och!

GOLDBERG: Pst!

Stanley vstane. Jde k Meg, bubínek táhne za sebou. Dojde až k ní a zastaví se. Jeho ruce se k ní přibližují, až ji dosáhne na krk. Začne ji škrtit. Světla zhasnou. Okny neprochází žádné světlo. Jeviště je temné.

LULU: Světlo!

GOLDBERG: Co se stalo?

LULU: Světlo!

MC CANN: Okamžik.

GOLDBERG: Kde je?

MC CANN: Jděte ode mne!

GOLDBERG: Kdo je to?

LULU: Někdo po mně sahá.

MC CANN: Kde je?

MEG: Proč zhaslo světlo?

GOLDBERG: Kde máte baterku?

Mc Cann mu svítí baterkou do tváře.

Na mě ne!

Mc Cann hne baterkou. Někdo mu ji vyrazí z ruky, baterka spadne a zhasne.

MC CANN: Baterka!

LULU: Kristepane!

GOLDBERG: Kde máte baterku? Zvedněte baterku!

MC CANN: Nemohu ji najít.

LULU: Drž mě. Drž mě.

GOLDBERG: Klekni si. Pomoz mu hledat baterku.

LULU: Nemohu.

MC CANN: Je pryč.

MEG: Proč zhaslo světlo?

GOLDBERG: Buďte zticha! Pomozte mu hledat baterku.

Ticho, jenom je slyšet funění, jak Mc Cann a Goldberg lezou po kolenou. Náhle je zezadu slyšet ostré vytrvalé bubnování paličkou na bok bubnu. Ticho. Lulu nařiká.

Sem, Mc Cannel

MC CANN: Zde!

GOLDBERG: Pojdte ke mně, pojdte ke mně. Pomalu. Tam.

Goldberg a Mc Cann se blíží ke stolu. Stanley jej obchází z druhé strany. Lulu náhle ucítí, že se k ní blíží, vykřikne a omdlí. Goldberg a Mc Cann se otočí a srazí se.

Kdo je to?

MC CANN: Kdo je tam?

GOLDBERG: Co je to?

Ve tmě zdvihně Stanley Lulu a položí ji na stůl.

MEG: To je Lulu.

Goldberg a Mc Cann přejdou doleva.

GOLDBERG: Kde je?
MC CANN: Upadla.
GOLDBERG: Kde?
MC CANN: Tady někde.
GOLDBERG: Pomozte mi ji zvednout.
MC CANN (*přejde doprava*): Nemohu ji najít.
GOLDBERG: Někde být musí.
MC CANN: Tady není.
GOLDBERG: (*přejde doprava*): Musí tu být.
MC CANN: Je pryč.

Mc Cann najde na podlaze baterku a zamíří ji na stůl. Na stole leží roztažená Lulu, nad ní se sklání Stanley. Ve chvíli, kdy na něj padne světlo, začne se Stanley smát. Goldberg a Mc Cann se blíží ke Stanleymu, který za stálého smíchu couvá, světlo mu dopadá na tvář. Oba ho následují doleva. Stanley se opře o servírovací okénko, směje se. Baterka svítí zblízka. Jeho smích je stále hlasitější, přitiskne se k příborníku. Jejich postavy s ním splynou, zatímco padá

o p o n a

DĚJSTVÍ TŘETÍ

Tatáž scéna. Druhý den ráno.

Když se zdvihne opona, není po večírku ani stopy, až na rozbitý bubínek, ležící vpředu vlevo. Na stole je prostřen ubrus k snídani, na něm podnos s čajovou konvicí atd. Petr vstoupí z předsíně, v rukou noviny. Posadí se napravo ke stolu a začne číst. Meg je v kuchyni.

MEG (*z dohledu*): Jsi to ty, Stáňo?

Pauza.

Stáníku!

PETR: Ano?

MEG: Jsi to ty?

PETR: To jsem já.

MEG (*se objeví u okénka*): Ach, to jsi ty! Došly mi kuříčkové vločky.

PETR: A co máš jiného?

MEG: Nic.

PETR: Nic?

MEG: Okamžik. (*Vystoupí z kuchyně a stojí za stolem*)

Čteš si noviny?

PETR: Ano.

MEG: Je to k něčemu?

PETR: Ujde to.

MEG: Poslední topinky snědli ráno ti dva pánové.

(*Usedne za stůl*)

PETR: Prosím tě?

MEG: Ale ještě je v konvici trochu čaje. (*Nalije Petrovi*

čaj) Za chvílku jdu nakoupit. Přinesu ti něco dobrého.
 Div se mi hlava nerozskočí.
 PETR (*čte*): Spala jsi v noci jako dudek.
 MEG: Ano?
 PETR: Jako zabítá.
 MEG: Byla jsem asi unavená. (*Vstane a všimne si bubínku*) Podívej! (*Jde k bubínku a zdívne ho*) Bubínek je rozbitý.
Petr vzhlédne.
 Jak to, že je rozbitý?
 PETR: Nevím.
 MEG (*udeří do bubínku rukou*): Pořád ještě bubnuje.
 PETR: Vždycky si můžeš pořídit nový.
 MEG (*smutně*): Asi se rozbil na večírku. Ale nevzpomínám si, že by se na večírku rozbil. (*Položí bubínek na zem*) Taková škoda.
 PETR: Vždycky si můžeš pořídit nový, Meg.
 MEG (*sedí za stolem*): Aspoň že ho měl na svoje narozeniny, vid? Jak jsem si přála.
 PETR (*čte*): Ano.
 MEG: Viděls ho už dole?
Petr neodpovídá.
 Petře!
 PETR: Co?
 MEG: Viděls ho dole?
 PETR: Koho?
 MEG: Stanleye.
 PETR: Ne.
 MEG: Já taky ne. Chlapec by měl být vzhůru. Přijde pozdě na snídani.
 PETR: Nic k snídani není.
 MEG: Není, ale to on neví. (*Vstane*) Já ho zavolám.
 PETR (*rychle*): Ne, nevolej ho, Meg. Nech ho spát.
 MEG: Sám říkáš, že pořád leží v posteli. (*Přejde do středu*)
 PETR: Nech ho spát – dneska. Nech ho.

MEG: Byla jsem už nahoře, nesla jsem mu čaj. Ale dveře mi otevřel pan Mc Cann. Říkal, že si povídají. Že prý mu čaj už uvařil. To musel brzy vstávat. Nevím, o čem se bavili. Bylo mi to divné, protože Stanley obvykle tvrdě spí, když ho budím. Ale dneska ne. Slyšela jsem jeho hlas.

Pauza.

Myslíš, že se znají? Já myslím, že to jsou staří přátelé. Stanley měl spoustu přátel. To vím jistě.

Pauza.

Nedala jsem mu čaj. Už ho měl. Vrátila jsem se dolů a pustila se do práce. Oni pak za chvílku přišli dolů na snídani. Stanley asi šel zase spát.

Pauza.

PETR: Kdy půjdeš nakupovat, Meg?

MEG: Už utíkám. Šíleně mě bolí hlava. (*Jde do předsíň, vezme nákupní košík, znovu vstoupí do pokoje, zavře za sebou dveře a jde k Petrovi*) Viděl jsi ráno, co máme před domem?

PETR: Co?

MEG: To velké auto.

PETR: Viděl.

MEG: Včera tam nebylo. Jestlipak . . . jestlipak ses díval dovnitř?

PETR: Jen jsem nakoukl.

MEG (*napjatě šeptá*): Je něco v něm?

PETR: V něm?

MEG: Ano.

PETR: Jak to myslíš, v něm?

MEG: Uvnitř.

PETR: Co by tam mělo být?

MEG: No – co já vím – je tam – je v něm trakař?

PETR: Trakař?

MEG: Ano.

PETR: Žádný jsem neviděl.

MEG: Ne? Určitě?

PETR: Co by pan Goldberg dělal s trakařem?
 MEG: Pan Goldberg?
 PETR: Je to jeho vůz.
 MEG (*s ulehčením*): Jeho? To jsem netušila, že je to jeho auto.
 PETR: Ovšemže je to jeho vůz.
 MEG: To se mi ulevilo. (*Sedne si za stůl*)
 PETR: Co pořád máš?
 MEG: To se mi ulevilo.
 PETR: Jdi se trochu provětrat.
 MEG (*vstane*): Ano, už jdu. Půjdu nakoupit. (*Jde ke skleněným dveřím*)
Naboře bouchnou dveře.
(Obrátí se) To je Stanley! Jde dolů – co já mu dám k snídani? (*Vběhne do kuchyně*) Petře, co já mu dám? (*Vybliží servírovacím okénkem*) Kukuřičné vločky nejsou!
Petr a Meg zírají ke dveřím do předsíně.
Goldberg sestoupí po schodech a když je spatří, zastaví se ve dveřích, pak se usměje.
 GOLDBERG: Hotový vítací výbor!
 MEG: Já myslela, že to je Stanley.
 GOLDBERG: Zdá se vám, že jsme si podobní?
 MEG: To ne. Vypadáte úplně jinak.
 GOLDBERG (*sedá si za stůl*): Jinak jsme rostlí, to jistě.
 MEG (*vejde z kuchyně*): Myslela jsem, že jde na snídani.
 Ještě nesnídal.
 GOLDBERG: Jestlipak víte, pane Bolesi, že vaše paní dělá výbornou snídani?
 PETR: Někdy ano. Někdy zapomene.
 MEG: Přijde dolů?
 GOLDBERG: Dolů? To se rozumí. Aby nepřišel dolů, když máme takový krásný slunečný den. Vstane a bude tu co nevidět. A ta snídaně, co ho čeká!
 MEG: Pane Goldbergu.
 GOLDBERG: Prosím?

MEG: Netušila jsem, že to auto venku je vaše.
 GOLDBERG: Líbí se vám?
 MEG: Pojedete na výlet?
 GOLDBERG (*Petrovi*): Šikovný vůz, co?
 PETR: Máte ho pěkně naleštěný.
 GOLDBERG: Dejte na mě, co je staré, to je dobré. Toho místa v něm. Vpředu místo, vzadu místo. (*Sáhne na čajník*) Konvice je horká. Dáte si ještě čaj, pane Bolesi?
 PETR: Ne, děkuji.
 GOLDBERG (*nalévá si čaj sám*): Ten vůz? Ten vůz mě nikdy nezklamal.
 MEG: Pojedete na výlet?
 GOLDBERG (*přemítavě*): A ten kufr! Nádhera. Je v něm místa – tak akorát.
 MEG: Tak já už musím jít. (*Přejde ke skleněným dveřím a otočí se*) Petře, až přijde Stanley dolů –
 PETR: Tak co?
 MEG: Vyříd' mu, že přijdu hned.
 PETR: Vyřídím.
 MEG (*matně*): Přijdu hned. (*Odejde skleněnými dveřmi*)
 GOLDBERG (*upije čaj*): Hodná paní. Roztomilá. Jako moje matka. Moje žena byla taky taková.
 PETR: Jak je mu po ránu?
 GOLDBERG: Komu?
 PETR: Stanleymu. Je mu líp?
 GOLDBERG (*trochu nejistě*): No – trochu líp, řekl bych, trochu líp. Ovšem, s jistotou to tvrdit nemohu, pane Bolesi. Abyste rozuměl, nemám tu – kvalifikaci. Nejlépe by bylo, kdyby se na něho podíval někdo s patřičnou – hmmm – kvalifikací. Někdo kdo má nějakou tu zkratku před jménem. V tom je celý ten rozdíl.
 PETR: Ano.
 GOLDBERG: Ostatně teď je u něho Dermot. Aby měl společnost.
 PETR: Dermot?

GOLDBERG: Ano.

PETR: Je to hrůza.

GOLDBERG (*vzdychne*): Ano. Oslava narozenin ho zmohla.

PETR: Co ho to potkalo?

GOLDBERG (*ostře*): Co ho to potkalo? Zhroutil se, pane Bolesi. Prostě se zhroutil. Nervově se zhroutil.

PETR: Ale čím to, že tak najednou?

GOLDBERG (*vstane a přejde*): To máte tak, pane Bolesi, stát se to může všelijak. Nedávno mi o tom vykládal jeden můj přítel. Měli jsme společně jeden případ – ne zcela totožný, ovšem, ale – dost podobný, dost podobný. (*Odmlčí se*) Prostě mi vykládal, ten můj přítel, víte, že někdy to přijde postupně – den ode dne to roste a roste a roste – den ode dne. A jindy se to zase přihodí z ničeho nic. Puf! A je to. Povolí nervy. Nikdo vám nezaručí, jak se to stane, ale u některých lidí – se to dá očekávat.

PETR: Vážně?

GOLDBERG: Ano. Ten můj přítel – mi o tom vykládal – zrovna nedávno. (*Chvilí nejistě postává, pak vytáhne cigaretovou dózu a vezme si cigaretu*) Dejte si memfisku.

PETR: Ne, ne, já nerad.

GOLDBERG: Já si jednou za čas zapálím. Třeba memfisku nebo – (*Luskne prsty*)

PETR: To byla noc.

Goldberg si zapálí cigaretu zapalovačem.

Vejdu do dveří a všude je tma. Hodím do automatu šilink, přijdu sem, a ono je po večírku.

GOLDBERG (*jde ke stolu*): Vy jste hodil do automatu šilink?

PETR: Ano.

GOLDBERG: A rozsvítilo se?

PETR: A pak jsem přišel sem.

GOLDBERG (*krátce se zasměje*): Já bych dal na to krk, že vyletěly pojistky. (*Přejde doleva*)

PETR: Ticho jako po vymření. Nikde ani hlásku. Tak jdu nahoru, a na chodbě potkám vašeho přítele, Dermota. A ten mi to řekl.

GOLDBERG (*ostře*): Kdo?

PETR: Váš přítel – Dermot.

GOLDBERG (*ztěžka*): Aha. Dermot. (*Přejde kolem stolu ke křeslu a posadí se.*)

PETR: Ale někdy se z toho přece dostanou, vidíte? Přece se z toho mohou vzpamatovat, co říkáte?

GOLDBERG: Vzpamatovat? Ano, někdy se vzpamatují, nějakým způsobem.

PETR: Třeba se vzpamatoval už teď, že?

GOLDBERG: Myslitelné to je. Myslitelné.

Petr vstane, sebere konvici, svůj šálek a talířek.

PETR: Když se mu neuleví do oběda, skočím pro doktora.

GOLDBERG (*bryskně*): O všechno je postaráno, pane Bolesi. Nelamte si hlavu.

PETR (*nedůvěřivě*): Jak to myslíte?

Mc Cann vstoupí z předsíně, nese dva kufry.

Vy máte sbaleno? (*Jde do kuchyně a na chvíli zůstane z dohledu*)

Mc Cann postaví kufry vpravo, přejde k oknu napravo a dívá se ven.

GOLDBERG: No?

Mc Cann neodpovídá.

Mc Canne! Říkal jsem no.

MC CANN (*aniž se otočí*): No co?

GOLDBERG: Jaképak co?

MC CANN (*otočí se a podívá se na Goldberga; po-
chmurně*): Já už nahoru nejdu.

GOLDBERG: Proč ne?

MC CANN: Já už nahoru nejdu.

GOLDBERG: Co se tam teď děje?
 MC CANN (*přejde napravo*): Teď je zticha. Přestal s tím – mluvením – před chvílí.
Petr nepovšimnut se objeví za okénkem.
 GOLDBERG: Kdy bude hotov?
 MC CANN (*pochmurně*): Příště si tam jděte sám.
 GOLDBERG: Co je s vámi?
 MC CANN (*tiše*): Dal jsem mu ... (*Odmlčí se*)
 GOLDBERG: Co?
 MC CANN: Dal jsem mu jeho brýle.
 GOLDBERG: A nebyl rád, že je zase má?
 MC CANN: Obroučky jsou v tahu.
Petr vejde z kuchyně a stojí ve dveřích pokoje.
 GOLDBERG: Jak se to stalo?
 MC CANN: Pokoušel se vsadit si čočky do očí. Přitom jsem odešel.
 PETR (*ve dveřích*): Někde tu musí být lepidlo. Můžeme je slepit.
Goldberg a Mc Cann se dívají na Petra. Pauza; Mc Cann přejde k oknu napravo.
 GOLDBERG: Lepidlo? Ne, ne, není třeba, pane Bolesi.
 Aspoň se zatím uklidní, přijde na jiné myšlenky.
 PETR (*přejde ke stolu*): Co takhle zavolat doktora?
 GOLDBERG: O všechno je postaráno.
 PETR: Mám dojem, že ho potřebuje.
 GOLDBERG: Naprosto s vámi souhlasím. O všechno je postaráno. Chvilí ho necháme, ať se usadí, a já ho pak vezmu k Montymu.
 PETR: Vezmete ho k doktorovi?
 GOLDBERG (*dívá se mu do očí*): Jistě. K Montymu.
Mc Cann přejde k botníku nalevo od přiborníku, vytáhne kartáče, klekne si u skleněných dveří a cidí si boty.
 Takže paní Bolesová nám šla koupit něco dobrého k obědu?
 PETR: Ano.

GOLDBERG: Bohužel budeme asi tou dobou pryč.
 PETR: Ano?
 GOLDBERG: Tou dobou budeme asi pryč.
Pauza.
 PETR: No, já se zatím podívám, jak mi vzešel hrášek.
(Přejde ke skleněným dveřím)
 GOLDBERG: Zatím?
 PETR: Zatím co čekáme.
 GOLDBERG (*vstane*): Na co čekáme? Vy nejdete zpátky na pláž?
 PETR: Ne, ještě ne. Zavoláte mě, až přijde dolů, pane Goldbergu?
 GOLDBERG (*přejde k Petrově levici; vážně*): Dneska budete mít na pláži plno – když je tak krásně. Budou ležet na břiše a plavat si v moři. Život podle mého gusta. A co lehátka? Máte připravená lehátka?
 PETR: Ráno jsem je všechny vyložil.
 GOLDBERG: Ale co lístky? Kdo bude vybírat?
 PETR: To je v pořádku. To bude v pořádku. S tím si hlavu nelamte. Já se vrátím. (*Odejde skleněnými dveřmi*)
Mc Cann vstane, uloží kartáče do skříňky, sedne si za stůl a začne trbat Petrovy noviny na proužky. Goldberg jde ke skleněným dveřím a chvíli se dívá za Petrem.
 GOLDBERG (*se otočí*): Všecko připraveno?
 MC CANN: Ovšem.
 GOLDBERG (*zadumaný, ztěžka přejde ke křeslu a usedne*): Nechte toho!
 MC CANN: Čeho?
 GOLDBERG: Proč to pořád děláte? Je to klukovina, nemá to smysl. Není v tom žádný smysl.
 MC CANN: Co to s vámi dneska je?
 GOLDBERG: Pořád samé otázky! Nezpovídejte mě pořád! Za koho mě máte?
 MC CANN (*si chvíli prohlíží Goldberga, pak složí noviny, útržky nechá uvnitř*): No?

Pauza. Goldberg se v křesle zvrátí dozadu, oči má zavřené.

No?

GOLDBERG (*unaveně*): No co?

MC CANN: Počkáme nebo ho přivedeme?

GOLDBERG (*zvolna*): Chcete ho přivést?

MC CANN: Chci to mít za sebou.

GOLDBERG: To chápu.

MC CANN: Tak počkáme nebo ho přivedeme?

GOLDBERG: Nevím, čím to, ale připadám si jako zmlácený. Připadám si takový . . . nejsem na to zvyklý.

MC CANN: Vážně?

GOLDBERG: Je to zvláštní.

MC CANN (*rychle vstane, přejde a postaví se za Goldbergem; syčí*): Skončeme to a jde se. Ať to máme za sebou a jdem. Chce to dodělat. Skončeme s tou blbinou. Dodělejme to a jdem. (*Odmlčí se*) Mám jít nahoru? (*Odmlčí se*) Nate!

Goldberg sedí shrbený.

(*Přitře se k němu*) Šímo!

Goldberg otevře oči a spatří Mc Canna.

GOLDBERG: Jaks – mi – to – řek?

MC CANN: Kdo?

GOLDBERG (*vražedně*): Tak mi neříkej! (*Cbýtne Mc Canna pod krkem*) Nikdy mi tak neříkej!

MC CANN (*se kroutí*): Nate, Nate, Nate, Nate! Řekl jsem vám Nate. Ptal jsem se vás, Nate. Na mou duši. Jen jsem se ptal, nic víc, jen jsem se ptal, chápete, rozumíte mi?

GOLDBERG (*ho odstrčí*): Co ses to ptal?

MC CANN: Mám jít nahoru?

GOLDBERG (*zuřivě*): Nahoru? Já myslel, že už tam nahoru nepůjdeš?

MC CANN: Jak to myslíte? Proč ne?

GOLDBERG: Sám jsi to řekl!

MC CANN: To jsem nikdy neřek!

GOLDBERG: Ne?

MC CANN (*doleze ke stolu a vstane*): Kdo to řek? Já to nikdy neříkal! (*Běží ke dveřím do předsíně*) Jdu rovnou nahoru!

GOLDBERG: Stůj! (*Rozpřáhne ruce a opře se o opěradla křesla*) Pojď sem.

Mc Cann se velice pomalu přiblíží ke Goldbergovi.

Chci slyšet tvůj názor. Podívej se mi do úst. (*Otevře ústa dokořán*) Dobře se podívej.

Mc Cann se podívá Goldbergovi do úst.

Víš, co myslím?

Mc Cann nakukuje.

Víš ty co? Jediný zub jsem neztratil. Co jsem živ. Nic se nezměnilo. (*Vstane a přejde kupředu*) Proto jsem se dopracoval svého postavení, Mc Canne. Protože jsem vždycky byl zdrav jako rybička. Odjakživa to tvrdím. Čiň se, čiň se, a podle pravidel. Cti otce svého a matku svou. Na každém kroku. Kráčeť rovně, pořád rovně, Mc Canne, a nemůžeš zabloudit. Co myslíš, vypracoval jsem se sám od sebe?

Mc Cann přejde kupředu.

Ne! Seděl jsem, kde se mi řeklo. Oči jsem měl na stopkách. Škola? Co ty mi budeš vykládat o škole! Ve všech předmětech primus. A proč to? Protože ti říkám, říkám ti, vem si ze mě příklad. Vem si mě za vzor. Už se nazpaměť. Nikdy si nic nepiš. A nechod moc blízko k vodě. A dáš mi za pravdu. (*Nepřítomně*) Neboť já věřím, že svět . . . (*Je v koncích*) Neboť já věřím, že svět . . . (*Posadí se ke stolu*) Posad se, Mc Canne. Posad se sem, ať na tebe vidím.

Mc Cann si klekne u stolu, tváří k němu.

(*Úporně, s narůstající jistotou*) Můj otec mi řekl „Benny, Benny,“ povídá, „pojď sem“. Byl na smrtelné posteli. Poklekl jsem na kolena. Celý den a celou noc u něho. Kdo tam byl ještě? „Odpouštěj, Benny,“ po-

vidá „a nech žít“. „Ano, tati.“ „Jdi domů k ženě.“ „Půjdu, tati.“ „Dej si pozor na pakáž, na šnorery a na flákače.“ Nikoho nejmenoval. „Zasvětil jsem život službě bližnímu,“ povídá, „nemám se zač stydět. Konej svou povinnost a hleď si svého. Vždycky zdrav sousedy. Nikdy, nikdy nezapomeň na svou rodinu, neboť rodina je skála, základ a jádro! Budeš-li mít nějaké potíže, strýc Bertík tě z toho vytáhne.“ (*Vstane, pak poklekne, tváří k Mc Cannovi*) Přisahal jsem na knihu knih. A znal jsem slovo, kterého mám být pamětliv – Úcta! Neboť, Mc Canne . . . (*Něžně*) Seamus – kdo byl před tvým otcem? Jeho otec. A kdo byl před ním? Před ním? (*Ztracen, pak triumfálně*) Kdo jiný byl před otcem tvého otce než matka otce tvého otce? Tvoje praprababička.

Ticho.

(*Pomalů vstává*) A proto jsem dosáhl svého postavení. Protože jsem byl vždycky zdrav jako rybička. Moje motto: „Po dobré práci dobrá zábava.“ Nikdy jsem nezastonal. (*Sedne si ke stolu*)

Pauza.

Víš co, dýchni na mě.

Pauza.

Dýchni mně do úst.

Mc Cann vstane, skloní se, opře si ruce o kolena a dýchne Goldbergovi do úst.

Jednu navrch.

Mc Cann dýchne znova.

(*Zhluboka vdechne, uvolní se a směje se*) Tak!

Z předsíně vstoupí Lulu. Goldberg se ohlédně po Lulu, pak po Mc Cannovi. Mc Cann se podívá na Lulu a na Goldberga, pak přejde ke dveřím do předsíně.

MC CANN: Máte na to pět minut. (*Odejde do předsíně*)

GOLDBERG (*k Lulu*): Pojď sem.

LULU (*jde ke stolu*): Co bude pak?

GOLDBERG: Pojď sem.

LULU: Ne, děkuji.

GOLDBERG: Co je? Snad nemáš na strejčka Natíka pífku?

LULU: Já jdu.

GOLDBERG: Pojď si nejdřív zahrát očko, jako za starých časů.

LULU: Už jsem se nahrála dost.

GOLDBERG: Taková holka, v tvém věku, v takovém rozpuku, a nerada si hraje?

LULU: Jsi moc chytrý.

GOLDBERG: Ostatně kdo říká, že to máš nerada?

LULU: Myslíš si, že jsem jako všechny ostatní?

GOLDBERG: To jsou všechny ostatní taky takové?

LULU: Nic o nich nevím.

GOLDBERG: Já taky ne. Zatím jsem se nedotkl jiné ženy.

LULU (*jde ke křeslu a klekne si na ně; nešťastná*): Co by asi řekl tatínek, kdyby to věděl? A co by řekl Edák?

GOLDBERG: Který Edák?

LULU: Edák byl moje první láska. A ať se stalo co se stalo, bylo to čisté. S ním! Ten ke mně do pokoje nepřišel s aktovkou!

GOLDBERG: A kdo ji otevřel, já nebo ty? Lulu-schmulu, nech to plavat, udělej mi něco kvůli. Dej mi pusu na usmířenou.

LULU (*vstane a přejde napravo*): Ani dotknout se tě nemohu.

GOLDBERG: A já dneska odjíždím.

LULU: Ty odjíždíš?

GOLDBERG: Dneska.

LULU (*přejde ke stolu, s rostoucím hněvem*): Byla jsem ti dobrá na jednu noc. Na prchavý rozmar.

GOLDBERG: Kdo byl dobrý?

LULU: Úskočně jsi mě využil, když mé zábrany padly.

GOLDBERG: Kdo je nechal padnout?

LULU: Ano, to jsi udělal! Ukojil jsi svůj odporný hlad.

Naučilš mě věci, které by děvče nemělo znát, dokud není aspoň potřetí vdané!

GOLDBERG: Aspoň máš náskok! Co si stěžuješ?

Mc Cann rychle vstoupí z předsíně a zůstane stát za stolem.

LULU: Já jsem ti byla lhostejná. Všecko sis dovoloval, jen abys ukojil svou žádost. Ach, Nate, proč jsi to udělal?

GOLDBERG: Chtělas to po mně, Lulula, tak jsem to udělal.

MC CANN: To je slušné jednání. *(Přistoupí k Lulu)*

Dlouho jste spala, slečno.

LULU *(couvá dozadu)*: Já?

MC CANN: Ženy vašeho druhu tráví příliš času v posteli.

LULU: Co tím chcete říct?

MC CANN *(zatlačí Lulu napravo a pak za stůl)*: Máte se z čeho zpovídat?

LULU: Cože?

MC CANN *(divoce)*: Zpovídej se!

LULU: Z čeho?

MC CANN: Na kolena a zpovídat!

LULU: Co tím myslíš?

GOLDBERG: Zpovídej se. Co ti to udělá?

LULU: Cože, jemu?

GOLDBERG: Exkomunikovali ho sotva před půlrokem.

MC CANN *(stlačí Lulu na kolena)*: Poklekni, ženo, a svěř se mi!

LULU *(vstane a ustupuje ke skleněným dveřím)*: Všecko jsem viděla. Víím, co se tu děje. Mám přehled.

MC CANN *(útočí na Lulu)*: Viděl jsem, kterak se potloukáš po posvátné irské půdě chrámové a hanobíš ji svým počínáním! Táhni mi s očí!

LULU: Už jdu. *(Odejde skleněnými dveřmi)*

Mc Cann přejde do předsíně a odejde vzbůru po schodech. Goldberg vstane, podívá se na bubínek a jde ke

skleněným dveřím. Stanley a Mc Cann sestoupí se schodů a vstoupí do pokoje. Stanley má na sobě tmavý oblek, bílou košili a v rukou rozbité brýle. Goldberg přejde ke Stanleyemu a posadí ho do křesla.

GOLDBERG: Jak se máme, Staño?

Pauza.

Cítíš se líp? *(Odmlčí se)* Co se ti stalo s brýlemi? *(Vezme Stanleyemu brýle a problíží si je)* Jsou rozbité. To je škoda. *(Vrátí Stanleyemu brýle)*

Stanley tupě zírá do země.

MC CANN: Že vypadá líp?

GOLDBERG: Mnohem líp.

MC CANN *(přejde ke Stanleyho pravici)*: Nový člověk.

GOLDBERG: Víte, co uděláme?

MC CANN: Copak?

GOLDBERG: My mu koupíme nové.

Začínají se mu vlichocovat, jemně a s gustem. V průběhu následující sekvence Stanley nereaguje. Ani se nebýbá a zůstává sedět.

MC CANN: Z vlastní kapsy.

GOLDBERG: To je hotová věc. Mezi námi, Staño, máš nejvyšší čas na nové brýle.

MC CANN: Nevidíš pořádně.

GOLDBERG: To je pravda. Léta už šilháš.

MC CANN: Teď šilháš ještě víc.

GOLDBERG: Má pravdu. Jde to s tebou od desíti k pěti.

MC CANN: Od pěti k nule.

GOLDBERG *(si přisune stoličku ke křeslu a sedí)*: Potřebuješ se pořádně zotavit.

MC CANN: Změnit vzduch.

GOLDBERG: Tam za tou duhou.

MC CANN: Kam andělé vkročit se bojí.

GOLDBERG: Přesně.

MC CANN: Jsi v koncích.

GOLDBERG: Vypadáš anemicky.

MC CANN: Revmaticky.
 GOLDBERG: Myopicky.
 MC CANN: Epilepticky.
 GOLDBERG: Máš namále.
 MC CANN: Máš duši na jazyku.
 GOLDBERG: Ale my tě můžeme zachránit.
 MC CANN: Před horším osudem.
 GOLDBERG: Opravdu.
 MC CANN: Nesporně.
 GOLDBERG: Od této chvíle budeme tvé pravé ruce.
 MC CANN: Obnovíme ti předplatné.
 GOLDBERG: Slevíme ti dvě pence na ranním čaji.
 MC CANN: Poskytneme ti srážku na všechny vznětlivé látky.
 GOLDBERG: Dohlédneme na tebe.
 MC CANN: Poradíme ti.
 GOLDBERG: Poskytneme ti řádnou péči a léčbu.
 MC CANN: Umožníme přístup do klubu.
 GOLDBERG: Zajistíme stůl.
 MC CANN: Pomůžem ti dodržovat postní dny.
 GOLDBERG: Péči ti pečivo.
 MC CANN: Pomůžem ti modlit se na modlitební dny.
 GOLDBERG: Dáme ti propustku.
 MC CANN: Vezmeme tě na procházky.
 GOLDBERG: Dáme ti cenné rady.
 MC CANN (*přejde si sednout na lavici pod oknem*):
 Opatříme švihadlo.
 GOLDBERG: Nátělník a spodky.
 MC CANN: Mazání.
 GOLDBERG: Horkou placku.
 MC CANN: Kožený prst.
 GOLDBERG: Suspensor.
 MC CANN: Vatu do uší.
 GOLDBERG: Zásyp.
 MC CANN: Drbátko na záda.
 GOLDBERG: Rezervní pneumatiku.

MC CANN: Pumpu na žaludek.
 GOLDBERG: Kyslíkový přístroj.
 MC CANN: Modlicí mlýnek.
 GOLDBERG: Sádrový obvaz.
 MC CANN: Bezpečnostní přilbu.
 GOLDBERG: Berle.
 MC CANN: Stálou službu.
 GOLDBERG: Všecko do domu.
 MC CANN: Tak je to.
 GOLDBERG (*vstane a přejde za Stanleye*): Uděláme z tebe muže.
 MC CANN: I ženu.
 GOLDBERG: Budeš přeorientovaný.
 MC CANN: Budeš bohatý.
 GOLDBERG: Budeš zajištěný.
 MC CANN: Budeš naše pýcha a radost.
 GOLDBERG: Budeš Mensch.
 MC CANN (*přejde za Stanleye*): Budeš někdo.
 GOLDBERG: Budeš osobnost.
 MC CANN: Budeš rozkazovat.
 GOLDBERG: Budeš rozhodovat.
 MC CANN: Budeš magnát.
 GOLDBERG: Státník.
 MC CANN: Budeš mít jachty.
 GOLDBERG: Zvířata.
 MC CANN: Zvířata.
 GOLDBERG (*poblédne na Mc Canna*): Zvířata jsem říkal. (*Obrátí se k Stanleyemu*) Budeš moci stavět, nebo rozbíjet, Stáňo. Jakože jsem živ.
Ticho. Stanley se nehýbe.
 No? Co říkáš?
Stanley velice pomalu zvedne hlavu a otočí se směrem ke Goldbergovi.
 Co myslíš? No, chlapče?
Stanley přivírá a zavírá oči.

MC CANN: Co o tom soudíte, mistře? O takové perspektivě, mistře?

GOLDBERG: Perspektiva. Jistě. Jistěže je to perspektiva.

Stanleyho ruce, svírající brýle, se začínají chvět.

Co soudíš o takové perspektivě? Hm, Stanley?

Stanley se soustředí, otevře ústa, pokouší se promluvit, marně, vycházejí z něj pazvuky.

STANLEY: A-geg- Ag-gag – eee-geg... (Vydechuje)
Mmmo – – – mmmo...

Goldberg a Mc Cann sledují Stanleye, jak se zhluboka nadechne, až to otřeše celým jeho tělem. Soustředí se.

GOLDBERG: Tak co, Stáňo, chlapče, co říkáš, co?
Sledují ho. Stanley se soustředí. Hlava mu poklesne, brada spadne na prsa, je shrbený.

STANLEY: A-geggg – a – geggg...

MC CANN: Co o tom soudíte, mistře?

Petr vstoupí hlavními dveřmi, zůstane stát ve dveřích pokoje a přiblíží.

STANLEY: Mmmoooo – mmmoooo...

MC CANN: Pane Webber! Co o tom soudíte?

GOLDBERG: Co říkáš, Stáňo? Co si myslíš o té perspektivě?

MC CANN: Co soudíte o té perspektivě?

Stanleyho tělo se zachvěje, ochabne, hlava mu sklesne, je opět zticha, shrbený.

GOLDBERG: Vůbec se nám nezměnil. Pojď s námi.
Pojď, chlapče.

MC CANN: Pojďte s námi.

Goldberg a Mc Cann pomohou Stanleyemu vstát.

PETR (přejde napravo): Kam ho vedete?

Goldberg a Mc Cann poblédnou na Petra. Ticho.

GOLDBERG: Vedeme ho k Montymu.

PETR: Může zůstat tady.

GOLDBERG: Nepovídejte hlouposti.

PETR: My se tu o něj postaráme.

GOLDBERG (přejde k Petrově levici): Proč se chcete o něj starat?

PETR: Je to můj host.

GOLDBERG: Potřebuje zvláštní ošetření.

PETR: My už někoho najdeme.

GOLDBERG: Ne. Nad Montyho není. Vezměte ho, Mc Canne.

Mc Cann vede Stanleye ke Goldbergovi a všichni tři zamíří ke dveřím do před síně.

PETR: Nechte ho být!

Trojice se zastaví. Goldberg jde k Petrově levici a probliží si ho.

GOLDBERG (zákeřně): Proč vy vlastně nejdete s námi, pane Bolesi?

MC CANN: To je pravda, proč nejdete s námi?

GOLDBERG: Pojďte s námi k Montymu. Ve voze je místa dost.

Petr se nebývá. Goldberg vytáhne z kapsy pětilibrovou bankovku a položí ji na stůl. Mc Cann zdvihne kufr.

PETR (zlomen): Stáňo, nenech si poroučet, co máš dělat! Ticho.

Goldberg, Mc Cann a Stanley odejdou hlavními dveřmi. Domovní dveře bouchnou, je slyšet startování vozu a odjezd. Ticho. Petr zvolna přejde ke stolu, usedne, sebere noviny a rozevře je. Útržky spadnou na podlahu. Petr se na ně dívá.

Skleněnými dveřmi vstoupí Meg s plným nákupním košíkem. Petr je zahloubán do první stránky novin.

MEG (jde k přiborníku): Auto je pryč. (Odloží košík na přiborník)

PETR: Ano.

MEG: Snad neodjeli?

PETR: Ano.

MEG: To neprijdou na oběd?

PETR: Ne.

MEG: To je ale škoda. (Sedne si ke stolu) Venku je hor-

ko. Co to děláš?
PETR: Čtu.
MEG: Je to k něčemu?
PETR: Ujde to.
MEG: Kde je Stáňa? (*Odmlčí se*) Už přišel Stáňa dolů,
Petře?
PETR: Ne... je...
MEG: Pořád ještě je v posteli?
PETR: Ano... ještě spí.
MEG: Ještě spí? Přijde pozdě na snídani.
PETR: Nech ho – spát.
Pauza.
MEG: Že to byl včera báječný večírek?
PETR: Já tu nebyl.
MEG: Ne?
PETR: Přišel jsem až po něm.
MEG: Aha. (*Odmlčí se*) Byl to báječný večírek. Léta
jsem se už tak nenasmála. Tancovali jsme a zpívali.
A hráli hry. Škoda, žeš tu nebyl.
PETR: Tak to bylo pěkné?
Pauza.
MEG: Byla jsem královnou plesu.
PETR: Ano?
MEG: Bodejť. Všichni to říkali.
PETR: Taky bych řekl.
MEG: Je to tak. Královna. (*Odmlčí se*) Dobře to vím.

O p o n a

Harold Pinter

Návrat domů